

Farme Ihan - MPR d.o.o.

Letno poročilo 2023

Revidirano letno poročilo za leto 2023

FARME IHAN- MPR, mesna proizvodnja in razsekovalnica d.o.o.
Cesta Leona Dobrotinška 15, 3230 Šentjur

KAZALO

Vsebina

1. PREDSTAVITEV DRUŽBE.....	6
1.1 Osnovni podatki.....	6
1.2 O družbi	6
1.2.1 Dejavnost družbe.....	6
1.2.2 Zgodovina družbe	7
1.2.3 Organiziranost družbe	7
1.2.4 Predstavitev skupine Farme Ihan	7
1.2.5 Organi upravljanja in vodenja	8
1.3 Pismo Poslovodstva družbe Farme Ihan – MPR d.o.o.....	9
1.4 Poslanstvo in vizija družbe Farme Ihan – MPR.....	10
1.5 Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2023.....	10
1.6 Izjava o upravljanju družbe	12
1.6.1. Sklicevanje na kodeks upravljanja.....	12
1.6.2 Obseg odstopanja pri upravljanju	12
1.6.3 Glavne značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj	14
1.6.4 Skladnost poslovanja in integriteta	15
2. POSLOVNO POROČILO.....	16
2.1 Poudarki poslovanja v letu 2023	16
2.2. Poslovno okolje	16
2.3 Dogodki po zaključku poslovnega leta	17
2.4 Lastniška struktura	17
2.5 Načrti za leto 2024	17
2.6 Upravljanje s tveganji	18
2.7 Trajnostni razvoj.....	20
2.7.1 Okoljska odgovornost.....	20
2.7.2 Družbena odgovornost.....	20
2.7.3 Ekonomska trajnost.....	20
2.8. Zaposleni	21
2.8.1 Analiza strukture in gibanja zaposlenih.....	21
2.8.2 Izobraževanje in usposabljanje	21
2.8.3 Komuniciranje z zaposlenimi.....	22
3. Računovodsko poročilo za leto 2023.....	23
3.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov	23

3.1.1 Poročajoča družba	23
3.1.2 Delujoča družba	23
3.1.3 Funkcijska in predstavitvena valuta	23
3.1.4 Uporaba ocen in presoj	24
3.1.5 Spremembe računovodskih usmeritev	24
3.2. Računovodski izkazi družbe Farme Ihan – MPR d.o.o.	25
3.2.1 Izkaz poslovnega izida družbe	25
3.2.2 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	26
3.2.3 Izkaz finančnega položaja	27
3.2.4 Izkaz denarnih tokov družbe	28
3.2.5 Izkaz sprememb lastniškega kapitala družbe	30
3.3. Pomembne računovodske usmeritve	32
3.3.1 Tečaj in način preračuna v domačo valuto	32
3.3.2 Finančni instrumenti	32
3.3.3 Nepremičnine, naprave in oprema	33
3.3.4 Neopredmetena sredstva	34
3.3.5 Najeta sredstva	34
3.3.6 Nekratkorodne poslovne terjatve	35
3.3.7 Zaloge	35
3.3.8 Oslabitev sredstev	35
3.3.9 Zasluzki zaposlenih	36
3.3.10 Rezervacije	37
3.3.11 Prihodki iz pogodb s kupci	37
3.3.12 Finančni prihodki in finančni odhodki	38
3.3.13 Davek od dobička	38
3.3.14 Primerjalne informacije	39
3.3.15 Novo sprejeti standardi in pojasnila, ki so začeli veljati s 1.1.2023	39
3.4 Določanje poštene vrednosti	41
3.4.1 Nepremičnine, naprave in oprema	42
3.4.2 Neopredmetena sredstva	42
3.4.3 Poslovne in druge terjatve	42
3.4.4 Upravljanje s kapitalom	42
3.4.5 Izkaz denarnih tokov	43
3.5 Pojasnila k računovodskim izkazom	43
3.5.1 Prihodki iz pogodb s kupci	43
3.5.2 Drugi poslovni prihodki	43

3.5.3. Stroški blaga, materiala in storitev.....	44
3.5.4 Stroški dela	44
3.5.5 Amortizacija.....	44
3.5.6 Drugi poslovni odhodki.....	45
3.5.7 Finančni prihodki in odhodki.....	45
3.5.8 Davek od dobička	46
3.5.9 Neopredmetena sredstva.....	46
3.5.10 Nepremičnine, naprave, oprema	47
3.5.11 Zaloge	50
3.5.12 Kratkoročne finančne naložbe.....	50
3.5.13 Terjatve do kupcev	50
3.5.14 Druga kratkoročna sredstva	51
3.5.15 Denar in denarni ustrezniki	51
3.5.16 Kapital.....	52
3.5.17 Rezervacije.....	52
3.5.18 Nekratkoročno odloženi prihodki.....	53
3.5.19 Nekratkoročne finančne obveznosti in nekratkoročne obveznosti iz najemov	53
3.5.20 Kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne obveznosti iz najemov	54
3.5.21 Obveznosti do dobaviteljev	55
3.5.22 Druge kratkoročne obveznosti	55
3.5.23 Obveznosti za davek iz dobička	55
3.5.24 Finančna tveganja in finančni instrumenti	56
3.5.25 Poštena vrednost.....	58
3.5.26 Prejemki članov posloводства, drugih delavcev družbe, zaposlenih na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in članov nadzornega sveta	58
3.5.27 Posli s povezanimi osebami.....	59
3.5.28 Dogodki po datumu bilance stanja.....	60
3.5.29 Razmerje z revizorjem	61
3.5.30 Potencialne obveznosti	61
3.5.31 Izjava posloводства	61
4. Poročilo neodvisnega revizorja	62

KAZALO TABEL

Tabela 1: Matrika tveganj	19
Tabela 2: Stopnja izobrazbe zaposlenih.....	21
Tabela 3: Izkaz poslovnega izida	25
Tabela 4: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa.....	26
Tabela 5: Izkaz finančnega položaja.....	27
Tabela 6: Izkaz denarnih tokov	29
Tabela 7: Izkaz sprememb lastniškega kapitala	31
Tabela 8: Amortizacijske stopnje Osnovnih sredstev.....	33
Tabela 9: Prihodki iz pogodb s kupci.....	43
Tabela 10: Drugi poslovni prihodki	43
Tabela 11: Stroški blaga, materiala in storitev.....	44
Tabela 12: Stroški dela.....	44
Tabela 13: Amortizacija	44
Tabela 14: Drugi poslovni prihodki	45
Tabela 15: Finančni prihodki.....	45
Tabela 16: Finančni odhodki.....	45
Tabela 17: Davek od dobička	46
Tabela 18: Neopredmetena sredstva tekočega leta	46
Tabela 19: Neopredmetena sredstva predhodnega leta	46
Tabela 20: Sredstva v najemu	47
Tabela 21: Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme tekočega leta	48
Tabela 22: Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme predhodnega leta	49
Tabela 23: Zaloge.....	50
Tabela 24: Kratkoročne finančne naložbe.....	50
Tabela 25: Terjatve do kupcev	50
Tabela 26: Popravek vrednosti terjatev	51
Tabela 27: Starostna struktura terjatev	51
Tabela 28: Druga kratkoročna sredstva	51
Tabela 29: Denar in denarni ustrezniki.....	51
Tabela 30: Gibanje stanja Rezervacij	52
Tabela 31: Prikaz analize občutljivosti Rezervacij	53
Tabela 32: Nekratkoročno odloženi prihodki.....	53
Tabela 33: Nekratkoročne finančne obveznosti in nekratkoročne obveznosti iz najemov.....	54

Tabela 34: Kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne obveznosti iz najemov	54
Tabela 35: Obveznosti do dobaviteljev	55
Tabela 36: Druge kratkoročne obveznosti	55
Tabela 37: Likvidnostna rezerva.....	56
Tabela 38: Zapadlost poslovnih in finančnih obveznosti	56
Tabela 39: Finančni prihodki in odhodki.....	57
Tabela 40: Poštena in knjigovodska vrednost finančnih sredstev ter obveznosti.....	58
Tabela 41: Vrednotenje finančnih sredstev in obveznosti	58
Tabela 42: Izplačilo BOD po funkcijah.....	59
Tabela 43: Prodaja družbam v skupini	59
Tabela 44: Nabava pri družbah v skupini	60
Tabela 45: Terjatve do družb v skupini	60
Tabela 46: Obveznosti do družb v skupini	60
 KAZALO GRAFOV	
Slika 1: Organigram skupine Farne Ihan	8

1. PREDSTAVITEV DRUŽBE

1.1 Osnovni podatki

Polni naziv:	FARME IHAN - MPR, mesna proizvodnja in razsekovalnica d.o.o.
Skrajšan naziv:	Farme Ihan - MPR d.o.o.
Sedež podjetja:	Cesta Leona Dobrotinška 15, 3230 Šentjur
Direktor ¹ :	Matej Resnik (od 4.8.2023)
Osnovna dejavnost družbe:	10.110 – proizvodnja in konzerviranje mesa, razen perutninskega
Število zaposlenih ² :	57
Leto ustanovitve:	1990
Osnovni kapital:	1.500.000,00 EUR
Matična številka:	Okrožno sodišče v Celju pod vložno številko 5378508
Identifikacijska številka za DDV:	SI 11764198
Spletna stran:	https://www.ihan.si/farme-ihan-mpr
Velikost družbe ³ :	Velika gospodarska družba

1.2 O družbi

Farme Ihan – MPR d.o.o.⁴ je proizvodno podjetje s 57 zaposlenimi, ki deluje v industrijski coni mesta Šentjur v samem osrčju Slovenije z odlično logistično povezavo v vse smeri. Obrat je že v letu ustanovitve prejel ovalni žig s številko obrata SI 6, kar omogoča možnosti trženja v Sloveniji, EU in v države, ki niso članice Evropske skupnosti.

1.2.1 Dejavnost družbe⁵

Predelava mesa

Osnovna specializirana dejavnost obrata je klanje in razsek prašičev in trženje svinjskega mesa. Tehnološka in tržna usmerjenost obrata je usmerjena v zagotavljanje kvalitete svežega svinjskega mesa slovenskega porekla, s sledljivostjo od vzreje do zakola.

¹ Predhodno je bil v letu 2023 direktor Svarun Udovič

² Število zaposlenih na dan 31.12.2023

³ Družba Farme Ihan – MPR je v skladu s 55. členom ZGD-1 kot subjekt javnega interesa razvrščena med velike gospodarske družbe, po kriterijih za razvrščanje družb pa bi sodila med srednje velike družbe.

⁴ V Poslovni in sodni register je družba vpisana kot Farme Ihan – MPR d.o.o., v nadaljevanju pa v letnem poročilu uporabljamo naziv Farme Ihan – MPR ali kratica MPR.

⁵ Pod nazivom družba je v letnem poročilu mišljena družba Farme Ihan – MPR, razen če ni smiselno drugače opredeljeno.

Trgovska dejavnost

Družba Farme Ihan – MPR ima tudi maloprodajno mrežo osem mesnic, v katerih tržimo predvsem izdelke pod blagovno znamko Anton, ki so proizvedeni v Skupini Farme Ihan.

1.2.2 Zgodovina družbe

Začetki družbe Farme Ihan – MPR d.o.o. segajo v leto 1990, ko je bila ustanovljena družba pod imenom Weba d.o.o. Družbo je odkupilo podjetje Mesarstvo Šentjur d.d. in jo v letu 2002 preimenovalo v Klavnico Šentjur d.o.o.

Decembra 2003 so BR89 d.o.o. (pravna naslednica Farm Ihan d.d.) z odkupom 15 odstotnega deleža od Mesarstva Šentjur d.d. postale edini lastnik družbe. Družba Klavnica Šentjur d.o.o. se je januarja 2005 preimenovala v družbo Farme Ihan – MPR d.o.o.

Edini in 100 odstotni lastnik družbe je od leta 2016 družba FARME IHAN - KPM d.o.o., na katero se je lastniški delež prenesel skladno z izčlenitvenim načrtom.

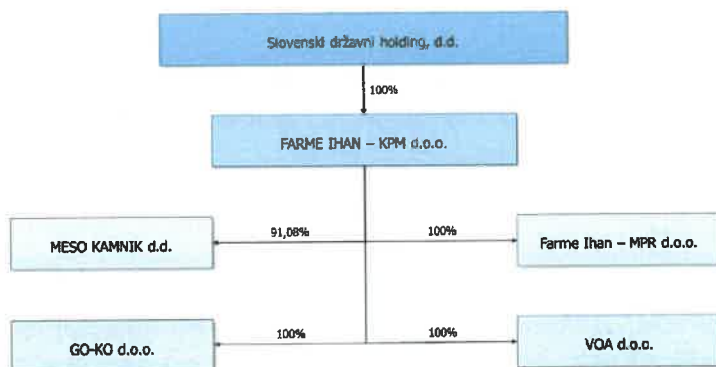
1.2.3 Organiziranost družbe

Družba ima poslovodjo z nazivom direktor, ki zastopa družbo v vseh pravnih poslih in vodi posle. Direktor družbe zastopa in predstavlja družbo ter opravlja naloge, določene z zakonom, aktom o ustanovitvi, drugimi akti družbe ter sklepi edinega družbenika.

1.2.4 Predstavitev skupine Farme Ihan

Skupino Farme Ihan poleg matične družbe FARME IHAN – KPM d.o.o.⁶ na dan 31.12.2023 sestavljajo še štiri delujoče družbe v večinski lasti. Najpomembnejše dejavnosti, ki so združene v skupini Farme Ihan, so poljedelstvo, živinoreja, pridelava mesa in mesnih izdelkov ter proizvodnja mleka.

⁶ V Poslovni in sodni register je družba vpisana kot FARME IHAN – KPM d.o.o., v nadaljevanju pa v letnem poročilu uporabljamo naziv Farme Ihan – KPM ali kratico KPM.

Slika 1: Organigram skupine Farme Ihan

Organizacijska struktura skupine je postala enostavna in usmerjena v učinkovito opravljanje osnovne dejavnosti. Razdelimo jo lahko na kmetijski in mesnopredelovalni del. Kmetijski del obsega poljedelstvo, prašičerejo in govedorejo. Mesno predelovalni del obsega klavnico prašičev in govedi ter predelavo in prodajo svežega mesa in izdelkov. Integrirano poslovanje družb v skupini omogoča potrošniku uživanje kakovostnega mesa in mesnih izdelkov slovenskega porekla pod blagovno znamko Mesar Anton iz Kamnika.

Družba Farme Ihan – KPM ima svojo selekcijsko farmo s plemenskimi živalmi, na kateri vzredi dve tretjini vseh v Sloveniji vzrejenih tekačev. Del tekačev družba prodaja poslovnim partnerjem v Sloveniji, večino pa jih v partnerstvu s šestdesetimi kooperanti vzredi sama. V šentjurski klavnici se prašiče zakolje in razseka, meso pa se predela v obratu družbe MESO KAMNIK d.d. Sveže meso in izdelki se prodajajo na trgovskih policah pod že dobro poznano blagovno znamko Anton. To je Antonov krog, kjer poudarjamo svežino, kratke nabavne poti, manj intenzivno rejo, nadzor nad krmo in seveda tudi dobrobit živali.

1.2.5 Organi upravljanja in vodenja

Organi družbe so edini družbenik in direktor. Upravljanje družbe temelji na zakonskih določilih, Aktu o ustanovitvi kot temeljnem pravnem aktu družbe, splošnih aktih družbe in na uveljavljeni ter splošno sprejeti poslovni praksi. Direktor družbe poroča edinemu družbeniku enkrat letno.

Družbo Farme Ihan – MPR od 4.8.2023 vodi in zastopa Matej Resnik, direktor družbe. V obdobju od 1.1.2023 do 4.8.2023 je bil direktor družbe Svarun Udovič.

1.3 Pismo Posloводства družbe Farme Ihan – MPR d.o.o.

Leto 2023 je bilo po daljšem času leto brez velikih pretresov. Na vseh področjih je bilo poslovanje stabilno, tako na področju klanja in razseka, kot tudi pri poslovanju maloprodaje. Tedensko smo zaklali okoli 1.000 pitancev iz lastne vzreje in v celem letu razsekali 3.000 ton mesa. V naši maloprodajni mreži osmih mesnic smo, kljub poslabšanju razmer, uspeli vrednostno povečati obseg prihodkov.

V Sloveniji smo kot sistem nekaj posebnega, saj smo nosilci slovenske prašičereje in združujemo celotno verigo od poljedelstva do končnih izdelkov, ki jih prodajamo tudi v lastnih mesnicah. Borimo se, da bi slovenski potrošnik prepoznal izdelke iz prašiča, vzrejenega v Sloveniji. Ponujamo več kot polovico vseh izdelkov iz slovenskega mesa, kar se počasi prepoznava tudi na trgu.

Rezultat družbe Farme Ihan – MPR d.o.o. odraža številne spremembe, ki so se v letu 2023 odražale v vodstvu družbe, zato je možnosti za izboljšave še veliko. Cenovni pritisk na energente, ki je nastal zaradi vojne v Ukrajini se je zmanjšal, žal pa še vedno ostajajo na zvišanih nivojih, kar zelo bremeni naše tekoče poslovanje.

Zato je sedaj čas da postavimo novo strategijo in pričnemo z njenim uresničevanjem. Najkasneje do jeseni bo sprejeta Dolgoročna strategija družbe za obdobje 2025 – 2030, ki bo jasno opredeljevala strateške cilje poslovanja in razvoja. Tako bomo skupaj z našimi zaposlenimi tudi v bodoče predstavljali pomemben člen v slovenski mesnopredelovalni industriji.

Šentjur: 15.07.2024

Direktor družbe:

Matej Resnik

1.4 Poslanstvo in vizija družbe Farme Ihan – MPR

Poslanstvo

Poslanstvo družbe Farme Ihan – MPR je oskrba slovenskega trga s kakovostnim rdečim mesom, polpripravljenimi in mesnimi izdelki slovenskega porekla pod blagovno znamko Anton iz Kamnika. Ustvarjamo zadovoljstvo pri strankah s stalnim poudarkom na etičnosti, trajnosti in inovacijah. Skrbimo za spoštovanje do okolja, dobrobit živali ter za krepko lokalno skupnost.

Vizija

Želimo postati sinonim za zdravo in etično pridelano meso. Kakovost mesa in izdelkov se dokazuje v pripadnosti zaposlenih ter v zadovoljstvu kupcev.

Strategija

Kot del skupine Farme Ihan predstavljamo del vertikalne integrirane verige proizvodnje in trženja kakovostnih izdelkov pod lastno blagovno znamko Anton na področju Slovenije. Na dolgi rok želi družba s povečanjem prepoznavnosti svoje blagovne znamke in kakovostjo izdelkov ustvariti donosno, uspešno in varno družbo, ki se kaže v rasti tržnega deleža, pripadnosti zaposlenih in v zadovoljstvu kupcev.

Usmerjenost v kakovost: Povečevati kakovost mesa in mesnih izdelkov ter zagotavljati popolno sledljivost proizvodnega procesa in materialnih tokov.

Inovativnost: Slediti trendom na področju prehrane in potrebam strank ter stalno razvijati in izboljševati naše izdelke.

Trajnost in etika: Aktivno se zavzemati za trajnostno prakso in etično obravnavo živali. Razvijati inovativne načine za zmanjšanje okoljskega odtisa in zagotoviti dobrobit živali.

Strokovnost in znanje: Nenehno izobraževanje zaposlenih ter razvoj njihovih kompetenc in strokovnosti.

Lokalna prisotnost in skupnost: Krepimo povezave z lokalno skupnostjo, podpiramo lokalne kmete in proizvajalce ter sodelujemo v lokalnih pobudah za skupno dobro.

Partnerstvo in odnosi s strankami: Gradnja dolgoročnih odnosov s strankami, ki temeljijo na zaupanju, poštenosti in zadovoljstvu strank.

1.5 Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2023

Edini družbenik je revidirano Letno poročilo družbe za leto 2023 obravnaval dne 22.07.2024, ki ga je revidirala revizijska družba BDO Revizija d.o.o. in izdala pozitivno mnenje. Ugotovil je, da je sestavljeno v skladu z določbami ZGD-1 in Mednarodnimi računovodskimi standardi. Edini družbenik meni, da letno poročilo družbe daje verodostojen odraz poslovanja družbe v preteklem poslovnem letu ter podaja resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe Farme Ihan – MPR d.o.o., na dan 31. 12. 2023, njenega poslovnega izida in denarnih tokov za leto 2023.

Ob sprejemanju letnega poročila se je edini družbenik opredelil tudi do Izjave o upravljanju družbe, ki je vključena v poslovno poročilo Letnega poročila družbe za leto 2023 ter ocenil, da je odsev dejanskega stanja upravljanja družbe v letu 2023.

Po končni preveritvi letnih poročil in računovodskih izkazov s pojasnili, preveritvi predloga posloводства za uporabo bilančnega dobička ter poročila pooblaščenega revizorja, edini družbenik ni imel pripomb in je Letno poročilo družbe Farne Ihan – MPR d.o.o. za leto 2023 potrdil.

Edini družbenik potrjuje predlog Uprave, da se čista izguba poslovnega leta 2023 pokriva iz prenesenih dobičkov iz preteklih let.

1.6 Izjava o upravljanju družbe

Skladno s petim odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), podjetje Farme Ihan – MPR kot del poslovnega poročila podaja Izjavo o upravljanju. Ta Izjava o upravljanju se nanaša na obdobje 1.1.2023 do 31.12.2023. V poslovnem letu 2023 je vodenje in upravljanje družbe Farme Ihan – MPR d.o.o. temeljilo na veljavni zakonodaji, priporočilih Slovenskega državnega holdinga d.d., dobri praksi in internih aktih družbe. Družba Farme Ihan – MPR je družba z omejeno odgovornostjo.

Družbo vodi direktor, nadzoruje pa ga edini družbenik. Direktor redno poroča edinemu družbeniku o poslovanju družbe in drugih pomembnih zadevah.

1.6.1. Sklicevanje na kodeks upravljanja

Družba Farme Ihan – MPR pri svojem delu in poslovanju kot referenčni kodeks spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Družba pri svojem delu in poslovanju kot referenčni kodeks spoštuje Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Prizadeva si tudi k izpolnjevanju Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga, d. d. Veljavni Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države in Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga, d. d., sprejeta decembra 2023, sta dostopna na spletni strani www.sdh.si

1.6.2 Obseg odstopanja pri upravljanju

Družba Farme Ihan – MPR je pri svojem poslovanju, upoštevajoč dejavnosti in druge posebnosti družbe, v večji meri upoštevala priporočila, ki izhajajo iz **Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države** (v nadaljevanju KKUDD), odstopanja pa so navedena v nadaljevanju:

Priporočilo 3.1

Družba sledi temeljnim ciljem, ki izhajajo iz KKUDD, vendar ciljev nima opredeljenih v Statutu delniške družbe.

Priporočilo 3.3

Družba trenutno še nima določenih strateških ciljev poslovanja in razvoja. Najkasneje do jeseni bo sprejeta Dolgoročna strategija družbe za obdobje 2025 – 2030, ki bo navedene cilje jasno opredeljevala.

Priporočilo 3.4

Družba nima sprejete Politike upravljanja družbe kot poseben dokument. Priporočila iz tega člena se uporabljajo v internih aktih in v Poslovnem poročilu družbe.

Priporočilo 3.8

Družba v vseh procesih zaposlovanja, napredovanja in razvoja kadrov spoštuje raznolikost in zagotavlja enake možnosti vsem, ne glede na spol, starost, vero, nacionalnost in druge lastnosti, vendar zaradi

majhnosti organov vodenja in nadzora zanjo Akt o politiki raznolikosti ni smotrno, zato odstopa od priporočila.

Priporočilo 7.9

Družba odstopa od priporočila, ki pojasnjuje uresničevanje vizije družbe v Poslovnem poročilu, saj še nima določenih strateških ciljev poslovanja in razvoja. Sprejeti bodo v Dolgoročni strategiji družbe za obdobje 2025 – 2030.

Priporočilo 7.9.2

Družba odstopa od priporočila o implementaciji načel Nacionalnega akcijskega načrta Republike Slovenije za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu. Trenutna ustavnopravna ureditev zahteva, da gospodarske družbe spoštujejo in varujejo človekove pravice. Gospodarski subjekti morajo spoštovati Ustavo in zakone Republike Slovenije. Glede na navedeno, družba ne vidi potrebe po dodatnem podpisovanju zavez o spoštovanju človekovih pravic.

Priporočilo 7.10

Družba odstopa od priporočila. Zaradi majhnosti podjetja je politika nasledstva težko izvedljiva.

Priporočilo 8.7

Družba odstopa od priporočila. Zaradi majhnosti in zagotavljanja fleksibilnosti, družba ne izdeluje finančnega koledarja.

Priporočilo 9.3.1

Družba delno odstopa od priporočila. Sistem tveganj obvladuje v okviru notranje organizacije sektorjev in pristojnih služb ter redno izvaja zunanjo revizijsko dejavnost.

Priporočilo 10.1

Družba odstopa od priporočila, saj nima sprejetega etičnega kodeksa. Družba spoštuje etiko in skrbi za krepitev ugleda zaposlenih in družbe kot celote. Družba pri svojem delovanju upošteva načela, ki izhajajo iz Kodeksa korporativnega upravljanja edinega družbenika večinskega lastnika obvladujoče družbe Skupine Farne Ihan⁷.

Poleg KKUDD je družba zavezana tudi k izpolnjevanju **Priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga**. Odstopanja od priporočil so navedena v nadaljevanju:

Priporočilo 3.8

Družba v skladu s poslovnimi interesi in zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi povzročilo poslovno škodo, na svoji spletni strani ne objavlja podatkov o izbranem ponudniku (naročilo blaga in storitev), vrstah poslov in vrednosti sklenjenega posla.

⁷ Edini družbenik je SDH d.d. Vse družbe v skupini Farne Ihan pri svojem delu in upravljanju kot referenčni kodeks uporabljajo Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (KKUDD).

Priporočilo 3.10

Družba odstopa od priporočila. Postopkov dodeljevanja sponzorstev in donatorstev nima objavljenih na svoji spletni strani. Zneski donatorskih in sponzorskih sredstev so nizki in v glavnem usmerjeni v lokalno okolje.

Priporočilo 4.4

Družba odstopa od priporočila. Podatke o stroških dela razkriva v letnih poročilih.

Priporočilo 6.8

Družba odstopa od priporočila. V skladu z ZGD objavlja Letno poročilo do 31.8. za preteklo leto.

Priporočilo 7.1

Družba odstopa od priporočila glede vključevanja treh vidikov trajnostnega poslovanja (okoljski, družbeni in upravljavski) v poslovno strategijo skupine. Družba je že vključena v presojo zakonodajnih zahtev in izpolnjevanje meril za ugotavljanje upravičenosti pri pridobivanju okoljskih in drugih subvencij. Družba aktivno ukrepa na podlagi ugotovljenih tveganj, posamezni vidiki trajnostnega poslovanja so že vključeni v interne pravilnike, v celoti pa nima vključenih v svoji poslovni strategiji. Sprejeti bodo v Dolgoročni strategiji družbe za obdobje 2025 – 2030.

Priporočilo 8.1

Družba odstopa od priporočila. Trenutna ustavnopravna ureditev zahteva, da gospodarske družbe spoštujejo in varujejo človekove pravice. Gospodarski subjekti morajo spoštovati Ustavo in zakone Republike Slovenije. Glede na navedeno, družba ne vidi potrebe po dodatnem podpisovanju zavez o spoštovanju človekovih pravic.

Priporočilo 11.2

Družba delno odstopa od priporočila. Sistem tveganj se obvladuje v okviru notranje organizacije sektorjev in služb, zato koordinator aktivnosti upravljanja tveganj posebej ni imenovan.

1.6.3 Glavne značilnosti sistema notranjih kontrol in upravljanja tveganj

Družba skladno z določili ZGD-1, Aktom o ustanovitvi in internimi akti vzpostavlja in vzdržuje ustrezen sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj, ki jim je, ali bi jim bila družba lahko podvržena.

Sistem notranjih kontrol v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja vključuje:

- sistem računovodskih usmeritev,
- evidentiranje poslovnih dogodkov in izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavno zakonodajo, SRS, MSRP in internimi akti,
- poročanje v letnih poročilih v skladu s MSRP,
- ostale postopke, ki zagotavljajo zanesljivost in pravilnost podatkov/informacij ter poštenost računovodskih izkazov (vodstveni nadzor, zunanji nasveti pri kompleksnejših primerih, zanesljiv informacijski sistem, izobraževanje, kolegiji, itd.),
- preglede notranjih poslovnih procesov,
- zunanjo revizijo.

Upravljanje s tveganji se izvaja skozi proces prepoznavanja in vrednotenja tveganj, na podlagi česar se sprejmejo in izvajajo ukrepi obvladovanja tveganj, periodični nadzor in poročanje. Pomembnejša tveganja se obravnavajo na kolegiju poslovodstva.

1.6.4 Skladnost poslovanja in integriteta

Družba je nivoju Skupine Farme sprejela ničelno toleranco do prevar, s čimer jasno sporočamo našo zavezo k aktivnemu zagotavljanju poštenega, odgovornega in zakonitega poslovanja. S sprejemom Politike obvladovanja prevar preprečujemo, odkrivamo in preiskujemo prevare ter določamo naloge in odgovornosti zaposlenih, povezane s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem prevar.

Cilji v zvezi z obvladovanjem tveganj prevar so:

- zmanjševanje prevar z upoštevanjem ničelne tolerance do njih,
- ozaveščanje zaposlenih o indicijah prevar in načinih njihovega obvladovanja,
- izobraževanje zaposlenih o njihovi odgovornosti pri prepoznavanju prevar in poročanju o njih,
- stalno izboljševanje in upravljanje sistemov notranjih kontrol, povezanih s preprečevanjem in odkrivanjem prevar,
- zagotavljanje ustreznih virov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje prevar,
- dosledno upoštevanje relevantnih predpisov, usmeritev in kodeksov,
- skrb za pravočasno in ustrezno preverjanje sumov prevar,
- zagotavljanje anonimnosti prijaviteljev
- varovanje ugleda in premoženja družb Skupine Farme Ihan.

Vzpostavili smo notranje prijavne poti in vzpostavili sistem zaščite prijavitelja. Prijave sumov prevar so omogočene vsem zaposlenim in tretjim osebam. Določena so osnovna načela in pravila, ki so v skladu z veljavnimi predpisi s področja prevar in korupcije, s smernicami, mednarodnimi standardi ravnanja ter internimi akti, ki jih morajo zaposleni pri opravljanju svojega dela in pri poslovanju vselej upoštevati. Veljajo za vse družbe v Skupini Farme Ihan.

2. POSLOVNO POROČILO

2.1 Poudarki poslovanja v letu 2023⁸

Farme Ihan - MPR d.o.o.	2022	2023
Čisti prihodki od pogodb s kupci	6.423.385	6.375.166
Čisti poslovni izid	135.995	-115.506
EBITDA	335.026	46.248
ROE (v %)	4,28	-3,64
EBITDA marža (v %)	5,21	0,73
Bruto dodana vrednost na zaposlenega (v EUR)	33.242	31.506
Neto finančni dolg / EBITDA	-4,15	-35,42
CAPEX v čistih prihodkih od prodaje (v %)	1,88	2,15

2.2. Poslovno okolje⁹

V letu 2023 se je zmanjšala negotovost, ki smo jo v zadnjih letih občutili z epidemijo Covid-19, vojno v Ukrajini ter nestabilnostjo na trgih energentov in surovin. Gospodarska aktivnost v Sloveniji se vedno bolj umirja, po podatkih SURS se je BDP v Sloveniji v letu 2023, v primerjavi z letom 2022, povečal za 1,6% (v letu 2022 se je povečal za 2,5%).

Po rekordni inflaciji v letu 2022 se je umirila tudi rast cen. Povprečna letna inflacija je v letu 2023 znašala 4,2% (v letu 2022 je znašala 10,3%). K letni inflaciji so največ prispevale višje cene alkoholnih pijač in tobaka, storitev v izobraževanju in zdravstvu. Cene hrane in brezalkoholnih pijač so se v letu 2023 v povprečju povečale za 4,6%.

Negativne obrestne mere so preteklost. Vrednost 6M EURIBOR je ob koncu leta 2023 znašala 3,861%, kar je več kot odstotno točko več kot v primerljivem obdobju predhodnega leta.

Povprečna mesečna bruto plača v letu 2023 je znašala 2.220,95 EUR in je bila za 9,7% višja kot je znašalo povprečje za leto 2022. Število delovno aktivnih prebivalcev je bilo v letu 2023 na enakem nivoju kot v letu 2022. Stopnja brezposelnosti je bila na letni ravni 3,8%, torej za 0,2 odstotne točke nižja kot v letu

⁸ Kazalci iz tabele so izračunani na naslednji način:

- EBITDA: Rezultat iz poslovanja (EBIT) + Prevrednotovalni poslovni odhodki + Amortizacija
- ROE (v %): Čisti poslovni izid obračunskega obdobja / povprečni Kapital ob koncu tekočega in predhodnega obdobja
- EBITDA marža (v %): EBITDA / Čisti prihodki od prodaje
- Bruto dodana vrednost na zaposlenega: (Poslovni prihodki – Stroški blaga materiala in storitev – Prevrednotovalni poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih iz ur
- Neto finančni dolg / EBITDA: (Kratkoročne + dolgoročne finančne obveznosti – Kratkoročne finančne naložbe – Denarna sredstva) / EBITDA
- CAPEX v čistih prihodkih od prodaje: Izdatki za naložbe v kapitalna sredstva / Čisti prihodki od prodaje

⁹ Vir: UMAR, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2024

2022. Kljub temu smo se delodajalci v letu 2023 soočali s pomanjkanjem delovne sile in so zato iskali delavce med starejšimi, mladimi in tujimi delavci.

2.3 Dogodki po zaključku poslovnega leta

Pomembnejših dogodkov po zaključku poslovnega leta, ki bi vplivali na prikazane računovodske rezultate leta 2023, ne beležimo.

2.4 Lastniška struktura

Družba Farme Ihan – MPR je v 100% lasti družbe FARME IHAN – KPM d.o.o. Vložek FARME IHAN - KPM d.o.o. predstavlja osnovni kapital v višini 1.500.000 EUR ter kapitalske rezerve v višini 1.013.148 EUR.

2.5 Načrti za leto 2024

Farme Ihan – MPR je del skupine Farme Ihan, ki bo v letu 2024 pripravila programsko strategijo za obdobje 2025 do 2030. V družbi Farme Ihan – MPR se bo nadaljevalo s prizadevanji za zagotavljanje visoke kakovosti svežega mesa ter mesnih in polpripravljenih proizvodov, s poudarkom na slovenskem poreklu in blagovni znamki Anton. Prizadevali si bomo za ohranjanje dolgoročno korektnih poslovnih odnosov s kupci in dobavitelji.

Obdelava prašičev se prilagaja proizvodnji prašičev matične družbe Farme Ihan – KPM, katera je glavni dobavitelj prašičev družbi Meso Kamnik. Izboljšave proizvodnega procesa zahtevajo večji angažma vseh zaposlenih v skupini. Z iskanjem dodatnih sinergij znotraj skupine Farme Ihan bomo poskušali optimizirati določene poslovne procese ter zmanjšati prazne hode v proizvodnji.

Osnovna dejavnost poteka nespremenjeno, povečan je poudarek je na spremljavi materialnih tokov in digitalizaciji proizvodnih procesov. Poslovni cilji družbe so usmerjeni v optimizacijo proizvodnje, večjo produktivnost in učinkovitejšo proizvodnjo, izboljšanje kakovosti in varnosti ter razvoj kadrov. Z jasno določenimi cilji in strategijami bomo dosegli boljše poslovne rezultate, povečali konkurenčnost in zadovoljstvo naših strank.

Kratkoročni cilji:

- Izboljšanje učinkovitosti proizvodnje, izvedba remontov ključnih proizvodnih linij in opreme,
- Dopolniti usposabljanje zaposlenih
- Izboljšanje kakovosti in varnosti

Dolgoročni cilji:

- Doseganje visoke proizvodne učinkovitosti in digitalizacija proizvodnih procesov,

- Vzpostavitev stalnega programa za razvoj veščin in znanj zaposlenih ter povečati zadovoljstvo zaposlenih,
- Uvajanje trajnostne prakse v proizvodnji in zmanjšanje ogljičnega odtisa,
- Aktivno sodelovanje v lokalni skupnosti in podpiranje družbeno odgovornih projektov.

2.6 Upravljanje s tveganji

Družba Farme Ihan – MPR se ukvarja s proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov. Zaradi narave svojega dela se sooča s različnimi tveganji, ki lahko vplivajo na njegovo poslovanje, ugled in trajnost. V ta namen imamo oblikovana pravila in aktivnosti za obvladovanje posameznih vrst tveganj.

Potencialna tveganja in nevarnosti

Prvi korak pri obvladovanju tveganj je prepoznavanje potencialnih nevarnosti in izzivov, s katerimi se podjetje lahko sooča. To vključuje, vendar ni omejeno na:

- Tveganja v povezavi s kakovostjo in varnostjo hrane, kot so kontaminacija mesa, izbruh bolezni ali neustrezni higienski standardi.
- Tržna tveganja, kot so nihanja cen energije, spremembe v potrošniških preferencah ali konkurenčni pritiski.
- Operativna tveganja, vključno s tveganji v oskrbovalni verigi, tehničnimi okvarami ali izgubo ključnega osebja.
- Tveganja v povezavi s skladnostjo, kot so predpisi glede varstva okolja, higiene in varnosti zaposlenih.

Ocena in razvrstitev identificiranih tveganj

Tveganja ocenimo in razvrstimo glede na njihov potencialni vpliv na podjetje in verjetnost njihovega pojava. Za vsako tveganje je treba oceniti, kako bi lahko vplivalo na finančne rezultate, ugled podjetja, operativne procese in druge ključne dejavnike.

Razvoj strategij za obvladovanje tveganj

Po oceni tveganj podjetje razvije strategije za njihovo obvladovanje. To lahko vključuje različne ukrepe, kot so:

- Implementacija strogih standardov kakovosti in varnosti hrane ter redno preverjanje skladnosti s predpisi.
- Diverzifikacija dobaviteljske verige za zmanjšanje tveganja izpada oskrbe.
- Vlaganje v tehnološke rešitve za izboljšanje učinkovitosti proizvodnje in nadzor nad kakovostjo.
- Redno usposabljanje zaposlenih glede varnosti, higiene in skladnosti s predpisi.

Izvajanje in Nadzor

Implementacija strategij za obvladovanje tveganj je ključnega pomena za uspešno upravljanje tveganj in podjetju. Redno spremljanje in nadzor nad izvajanjem teh strategij omogočata prilagajanje, če je potrebno, in zagotavljanje, da ostanejo učinkovite v dinamičnem okolju.

Predstavitev matrike tveganj

Oprelitev tveganj in njihovo učinkovito obvladovanje je ključno za dolgoročni uspeh družbe Farme Ihan – MPR. Z ustrezno identifikacijo, oceno, razvojem strategij ter implementacijo in nadzorom ukrepov za obvladovanje tveganj lahko podjetje zmanjša svojo ranljivost in zagotovi stabilnost ter trajnost svojega poslovanja v prihodnosti.

Oprelitev	Oblvadovanje
<p>Prodajno tveganje</p> <p>Tveganje je povezano s spremembami položaja družbe kot dobavitelja pri naših kupcih.</p>	<p>Prodajna tveganja obvladujemo s širitvijo prodajnih poti na nove kupce, iščemo druge prodajne kanale in nove izvozne priložnosti.</p>
<p>Tveganje na področju konkurence</p> <p>Med tveganji izgube tržnega deleža je največ pozornosti namenjene spremljanju aktivnosti konkurentov pri prodaji proizvodov in spremembam prodajne cene mesa in mesnih izdelkov.</p>	<p>Prodajna tveganja obvladujemo z ustreznimi trženjskimi aktivnostmi in spremembami v proizvodnem procesu. S ponudbo svežega mesa slovenskega porekla in kakovostjo dobav (kapilama pokritost trga, pogostost dobav, hiter odziv pri ponaročilih...) znižujemo tveganje naraščajoče pogajalske moči kupcev ob vdoru cenejše tuje konkurence.</p>
<p>Tveganja na področju nabave</p> <p>Pri procesu nabave so dejavniki tveganja povezani z obvladovanjem nepričakovanih sprememb cen surovin, dobavnih rokov in kakovosti vhodnih surovin.</p>	<p>Strateško sodelovanje z družbami skupine Farme Ihan tveganja na nabavnem področju zmanjšuje s politiko določanja transfernih cen. Sodelovanje z matično družbo Farme Ihan KPM kot najpomembnejšim dobaviteljem zmanjšuje tveganja dobav ključnih surovin in pomeni skupen razvoj pri kakovosti s pozitivnimi učinki na obe družbi.</p>
<p>Tveganja na področju proizvodnih procesov</p> <p>Se nanašajo na neizdobe in motnje pri delovanju ključne opreme</p>	<p>Tveganja na področju proizvodnih procesov se omejujejo z rednimi vzdrževalnimi pregledi s strokovno usposobljenimi sodelavci in z rednimi preventivnimi pregledi. Premožanje družbe je tudi primerno zavarovano. Z novimi investicijami se nam odpirajo možnosti za optimizacijo in zmanjševanje izpadov v proizvodnji.</p>
<p>Tveganja iz varstva pri delu</p> <p>Tveganja so povezana predvsem z mehanskimi poškodbami v proizvodni, predvsem pri klanju in razseku</p>	<p>Tveganja iz varstva pri delu so opredeljena z ustreznimi pravilniki, ki predpisujejo tudi ukrepe za zagotavljanje ustrezne varnosti zaposlenih pri delu.</p>
<p>Valutno tveganje</p> <p>Tveganje zaradi spremembe deviznega tečaja</p>	<p>Poslovanje družbe je v celoti omejeno na slovenski trg, vse pogodbe se sklepajo v domači valuti, zato družba ni izpostavljena valutnim tveganjem.</p>
<p>Obrestno tveganje</p> <p>Tveganje spremembe obrestne mere</p>	<p>Dobljeni kredit družbe je vezan na gibanje EURIBOR, povečan za fiksni pribitek.</p>
<p>Likvidnostno tveganje</p> <p>Tveganje zaradi nastanka kratkoročne plačilne nesposobnosti družbe</p>	<p>Z usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti obvladujemo denarne tokove in skušamo optimizirati kratkoročno plačilno sposobnost. S tedenskim, mesečnim in letnim planiranjem denarnih tokov zmanjšujemo možnost nastanka kratkoročne plačilne sposobnosti družbe.</p>

Tabela 1: Matrika tveganj

2.7 Trajnostni razvoj

2.7.1 Okoljska odgovornost

Farme Ihan – MPR se zaveda svoje odgovornosti do okolja in si prizadeva za zmanjšanje svojega ekološkega odtisa. V naših proizvodnih obratih si prizadevamo za čim boljšo uporabo virov, kot so voda, energija in surovine. Izvajamo tudi ločeno zbiranje odpadkov ter recikliranje in ponovno uporabo materialov, kjer je to mogoče.

V prihodnjem letu načrtujemo uvedbo naprednih metod ravnanja z odpadki, kar bo dodatno zmanjšalo naš vpliv na okolje.

2.7.2 Družbena odgovornost

Farme Ihan – MPR je del lokalne skupnosti in se zaveda pomembnosti družbene odgovornosti, zato sodelujemo z lokalnimi organizacijami in združenji ter prispevamo k razvoju lokalnega gospodarstva. Poleg tega skrbimo za dobrobit naših zaposlenih, zagotavljamo varne delovne pogoje in spodbujamo raznolikost ter enakost med vsemi zaposlenimi.

Družbena odgovornost podjetja vključuje tudi skrb za zdravje in dobro počutje svojih zaposlenih. Eno izmed ključnih področij je zagotavljanje zdrave prehrane med zaposlenimi, saj se zavedamo pomena uravnotežene prehrane pri ohranjanju zdravja. Zato zagotavljamo raznovrstno in zdravo hrano v jedilnici podjetja, dodatno pa za zaposlene enkrat tedensko dostavljeno sveže sadje.

Zaposleni v skupini Farme Ihan so lahko v letu 2023 koristili počitniške kapacitete v Termah Čatež, ki omogoča dopustovanje v termah. V času od konca maja do konca septembra so te kapacitete neprekinjeno zasedene, saj omogočajo užitke, ki jih nudijo zunanji in notranji bazeni z vodnimi atrakcijami.

2.7.3 Ekonomska trajnost

Prizadevajo si za dolgoročno stabilnost in uspeh podjetja, kar je tudi v skladu z temeljnim ciljem edinega družbenika matične družbe in končnega lastnika¹⁰. Vlagamo v razvoj in izobraževanje zaposlenih ter v nenehno izboljševanje naših procesov in izdelkov. Poleg tega tesno sodelujemo z našimi partnerji in dobavitelji ter zagotavljamo transparentnost in integriteto v vseh poslovnih odnosih.

V Strategiji za obdobje 2025 do 2030 načrtujemo še večje naložbe v tehnologijo in inovacije, ki nam bodo omogočile ohranjanje konkurenčnosti na trgu in zagotovile dolgoročno ekonomsko stabilnost.

---

¹⁰ Temeljni cilji končnega lastnika SDH d.d. so opredeljeni v KKUDD.

2.8. Zaposleni

Na dan 31.12.2023 je v družbi Farme Ihan – MPR zaposlenih 57 delavcev, kar znaša enako število delavcev v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta.

2.8.1 Analiza strukture in gibanja zaposlenih

Povprečna starost zaposlenih je bila 46,1 let, 36 zaposlenih je bilo moških in 21 žensk. V družbi so zaposleni štiri sodelavci s statusom invalida. V tabeli prikazujemo število zaposlenih po izobrazbeni strukturi. V tabeli prikazujemo število zaposlenih po izobrazbeni strukturi:

Stopnja izobrazbe	31.12.2023	31.12.2022
osnovna šola ali manj	5	4
III.	5	5
IV.	4	4
V.	37	38
VI.	3	3
VII.	3	3
VIII.	0	0
IX.	0	0
Skupaj	57	57

Tabela 2: Stopnja izobrazbe zaposlenih

Na novo je bilo zaposlenih 17 delavcev, družbo pa je zapustilo 14 sodelavcev, fluktuacija zaposlenih je znašala 24,45 %.

Podobno kot v dosedanjih letih je bilo tudi v letu 2023 zaradi pomanjkanja kadrov zaposlovanje zelo oteženo. Največ težav je bilo pri iskanju delavcev na delovnih mestih mesar, vzdrževalec in živilski delavec v proizvodnji. Iskali smo jih tudi izven Slovenije, pri tem smo uporabili različne načine za iskanje.

2.8.2 Izobraževanje in usposabljanje

Uvajalne seminarje za novo zaposlene delavce ter tečaje iz varstva pri delu in požarnega varstva smo izvajali v podjetju z našimi pogodbenimi izvajalci. Strokovni sodelavci na posameznih delovnih področjih so se udeleževali raznih krajših srečanj oziroma seminarjev z namenom, da spremljajo dogajanje stroke in sledijo spremembam zakonodaje.

Izvedene so bile delavnice asertivnega komuniciranja z vodilnimi delavci na vseh organizacijskih nivojih, vsi uporabniki računovodskih modulov materialnega poslovanja so bili na seminarju seznanjeni z osnovnimi in naprednimi funkcijami ERP, posamezni delavci pa so bili napoteni na različne strokovne tečaje in usposabljanja.

Zaradi trajnostnega razvoja podjetja je bilo kot nova tema dodano tudi ločevanje odpadkov.

2.8.3 Komuniciranje z zaposlenimi

Zaradi razpršenosti lokacij podjetij v skupini je komunikacija otežena. Za izmenjavo formalnih informacij je primarni kanal internega komuniciranja elektronska pošta, po kateri preko obvestil in sklepov sporočamo najpomembnejše teme, kot tudi seznanjamo zaposlene z internimi pravilniki in akti.

Da pa dosežemo tudi tiste sodelavce, ki nimajo elektronske pošte, uporabljamo več oglasnih desk pred jedilnico. V letu 2023 smo zagnali tudi komunikacijsko orodje Slack, kjer lahko sodelavci s tekstom in slikami objavljajo dogodke, pohvale, poročila ter tehnične izboljšave.

Dobra komunikacija je ključ do večjega in bolj motiviranega udejstvovanja zaposlenih pri vseh poslovnih procesih. Pomembno je, da zaposleni vedo, da smo v podjetju seznanjeni z njihovimi pripombami in težavami ter da so nam pomembne povratne informacije, ki jih dobimo od njih, saj so osnova in pogoj za boljše delovno okolje.

Vse našete aktivnosti bodo pripomogle k izboljšanju podobe družbe, izboljšale obstoječo klimo in razvijali občutek pripadnosti zaposlenih podjetju.

3. Računovodsko poročilo za leto 2023

Računovodski izkazi družbe vsebujejo izkaz poslovnega izida s pojasnili, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, bilanco stanja s pojasnili, izkaz gibanja kapitala ter izkaz denarnih tokov.

Družba je v skladu s 55. členom ZGD-1 kot subjekt javnega interesa razvrščena med velike gospodarske družbe.

3.1. Podlaga za sestavitev računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija, in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju načela izvornih vrednosti.

3.1.1 Poročajoča družba

V računovodskih izkazih so zajeti računovodski izkazi družbe Farme Ihan – MPR. Letno poročilo družbe se nahaja na sedežu družbe Cesta Leona Dobrotinška 15, 3230 Šentjur. Konsolidirani izkazi skupine Farme Ihan se nahajajo na sedežu družbe Farme Ihan – KPM, Podgorje, Korenova cesta 9, 1241 Kamnik.

3.1.2 Delujoča družba

Računovodski izkazi so pripravljani pod predpostavko delujočega podjetja, kar pomeni, da se sredstva pridobivajo in se obveznosti poravnajo v pogojih normalnega poslovanja. Računovodski izkazi ne vsebujejo nobenih prilagoditev, ki bi bile potrebne, če predpostavka delujočega podjetja ne bi veljala. V letu 2023 družba uresničuje zastavljene poslovne načrte.

3.1.3 Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni in prikazani za tekoče in preteklo leto v evrih brez centov. Enako so tudi vse računovodske informacije prikazane v evrih. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko v preglednicah prihaja do nepomembnih odstopanj. Temeljni računovodski predpostavki sta upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Podjetja, ki tvorijo skupino in za katere velja metoda popolnega uskupinjevanja, so pri sestavitvi svojih računovodskih izkazov pri vseh pomembnejših postavkah upoštevala računovodske usmeritve, ki veljajo v skupini. Vsa podjetja sestavljajo računovodske izkaze za obdobje (koledarskega) leta, ki se prične 1.1. in konča 31.12.

Računovodske podlage in smernice so obrazložene pri pojasnilih posameznih izkazov in postavk. Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov so: razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

3.1.4 Uporaba ocen in presoje

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo ter za vsa prihodnja leta, na katere popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev, in ki najmočneje vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v naslednjih pojasnilih:

Pojasnilo 3.5.8: Davek od dobička pravnih oseb, kjer so prikazani tudi odloženi davki.

Pojasnilo 3.5.10: Nepremičnine, naprave, oprema ter najemi in računovodske usmeritve ter vrednotenje naložbenih nepremičnin, nepremičnin, naprav, opreme in najemov

Pojasnilo 3.5.18: Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Pri vrednotenju sredstev je načeloma uporabljeno načelo izvirnih vrednosti. Prihodki in odhodki so upoštevani ob njihovem nastanku in evidentirani v obračunskem obdobju na katero se nanašajo.

3.1.5 Spremembe računovodskih usmeritev

Računovodske usmeritve so načela, temelji, dogovori, pravila in navade, ki jih podjetje upošteva pri sestavljanju računovodskih izkazov. Spremenijo se, če tako zahtevajo računovodski standardi in stališča oziroma pojasnila k njim. V takem primeru podjetje učinke spremembe računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetne uporabe standarda, stališča oziroma pojasnila, obračuna v skladu s posebnimi prehodnimi določbami standarda, stališča oziroma pojasnila, če posebnih prehodnih določb ni, pa spremembo uporabi za nazaj.

Temeljne računovodske usmeritve v primerjavi s preteklim letom so ostale nespremenjene. V letu 2023 ni bilo popravka napake.

3.2. Računovodski izkazi družbe Farme Ihan – MPR d.o.o.

3.2.1 Izkaz poslovnega izida družbe

(v EUR)	Pojasnilo	2023	2022	Indeks 23/22
Prihodki iz pogodb s kupci	3.5.1	6.375.166	6.423.385	99
Prihodki doseženi na domačem trgu		6.375.166	6.420.376	99
Prihodki doseženi na tujem trgu		0	3.009	0
Drugi poslovni prihodki	3.5.2	90.458	343.893	26
Kosmati donos iz poslovanja		6.465.624	6.767.278	96
Stroški blaga, materiala in storitev	3.5.3	4.598.305	4.849.703	95
Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		3.607.748	3.993.154	90
Stroški storitev		990.557	856.549	116
Stroški dela	3.5.4	1.800.616	1.556.075	116
Amortizacija	3.5.5	224.517	202.722	111
Drugi poslovni odhodki	3.5.6	19.533	31.995	61
Poslovni izid iz poslovanja		-178.269	126.783	/
Finančni prihodki	3.5.7	117.307	49.957	235
Finančni odhodki	3.5.7	55.466	29.192	190
Neto finančni prihodki / odhodki		61.841	20.764	298
Delež v dobičkih (izgubah) pridruženih družb				
Poslovni izid pred davki		-115.506	147.547	/
Davek od dobička	3.5.8	0	11.552	0
Poslovni izid poslovnega leta		-115.506	135.995	/
Poslovni izid neobvladujočih deležev		0	0	
Poslovni izid lastnikov matične družbe		-115.506	135.995	/
Osnovni in prilagojeni donos na delež		-0,04	0,04	99

Tabela 3: Izkaz poslovnega izida

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.2 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	Pojasnila	2023	2022
Poslovni izid poslovnega leta		-115.506	135.995
Drugi vseobsegaječi donos		-7.062	1.6330
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		-7.062	1.633
Aktuarski dobički / izgube		-7.062	1.633
Postavke, ki bodo lahko prerazvrščene v poslovni izid		0	0
Drugi vseobsegaječi donos poslovnega leta		-7.062	1.633
Skupaj vseobsegaječi donos poslovnega leta		-122.568	137.628
Skupaj vseobsegaječi donos lastnikov matične družbe		-122.568	137.628
Skupaj vseobsegaječi donos neobvladujočih deležev		0	0

Tabela 4: Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.3 Izkaz finančnega položaja

(v EUR)	Pojasnilo	31.12.2023	31.12.2022
SREDSTVA		5.406.833	5.842.709
Nekratkoročna sredstva		2.376.450	2.398.171
Neopredmetena sredstva	3.5.9	5.227	3.045
Nepremičnine, naprave in oprema	3.5.10	2.057.457	2.077.351
Nekratkoročna sredstva v najemu	3.5.10	313.765	317.775
Kratkoročna sredstva		3.030.383	3.444.538
Zaloge	3.5.11	67.345	53.199
Kratkoročne finančne naložbe	3.5.12	2.373.123	2.618.736
Terjatve do kupcev	3.5.13	362.789	363.421
Druga kratkoročna sredstva	3.5.14	174.947	393.437
Denar in denarni ustrezniki	3.5.15	52.179	15.744
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		5.406.833	5.842.709
Kapital	3.5.16	3.087.413	3.242.422
Osnovni kapital		1.500.000	1.500.000
Kapitalske rezerve		1.013.148	1.013.148
Poslovni izid preteklih let		-115.506	135.995
Poslovni izid poslovnega leta		722.444	586.449
Rezerva na pošteno vrednost		-32.674	6.830
Kapital lastnikov matične družbe		3.087.413	3.242.422
Rezervacije in nekratkoročne obveznosti		780.032	896.298
Rezervacije	3.5.17	99.285	74.069
Nekratkoročno odloženi prihodki	3.5.18	5.072	18.532
Nekratkoročne finančne obveznosti	3.5.19	486.350	586.352
Nekratkoročne obveznosti iz najemov	3.5.19	189.325	217.344
Kratkoročne obveznosti		1.539.387	1.703.989
Kratkoročne finančne obveznosti	3.5.20	162.385	366.060
Kratkoročne obveznosti iz najemov	3.5.20	46.632	84.581
Obveznosti do dobaviteljev	3.5.21	871.003	761.301
Druge kratkoročne obveznosti	3.5.22	459.367	480.496
Obveznosti za davek iz dobička	3.5.23	0	11.552

Tabela 5: Izkaz finančnega položaja

V letu 2023 so se v Izkazu finančnega položaja na dan 31.12.2022 ločeno izkazala nekratkoročna sredstva v najemu ter nekratkoročne in kratkoročne obveznosti za najeme.

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.2.4 Izkaz denarnih tokov družbe

(v EUR)	Pojasnilo	2023	2022 popravljen
A. Denarni tokovi pri poslovanju			
Poslovni izid poslovnega leta		-115.506	135.995
Prilagoditve za:			
amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	3.5.5	222.928	202.590
amortizacijo neopredmetenih sredstev	3.5.5	1.589	132
prihodke/ odhodke od vrednotenja osnovnih sredstev po pošteni vrednosti	3.5.5	0	3.654
odhodke od prevrednotenja terjatev	3.5.6	0	1.874
prihodke iz naložbenja	3.5.7	-117.060	-48.941
odhodke za financiranje	3.5.7	55.466	24.640
prihodke / odhodke od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	3.5.2	0	-147.009
odhodke za davke	3.5.8	0	11.552
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in rezervacijami		47.417	184.487
Sprememba poslovnih in drugih terjatev		-3.292.237	-3.547.357
Sprememba zalog		-14.146	-3.990
Sprememba rezervacij		25.216	-20.562
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti		2.933.412	2.945.619
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva		-347.754	-626.290
Plačani davki iz dobička		-11.552	-24.895
Čisti denarni tok iz poslovanja		-311.889	-466.697
B. Denarni tokovi pri naložbenju			
Prejemki iz prodaje nepremičnin, naprav in opreme		0	306.000
Prejete obresti	3.5.7	117.060	48.941
Pridobitev nepremičnin, naprav in opreme	3.5.10	-140.992	-63.249
Dana posojila		-1.112.900	-992.300
Vračilo danih posojil		1.834.600	1.359.915
Čisti denarni tok iz naložbenja		697.768	659.308

(v EUR)	Pojasnilo	2023	2022 ¹¹
C. Denarni tokovi pri financiranju			
Plačane obresti		-35.223	-9.420
Plačane obresti za najeme		-20.243	-15.220
Najem posojil		79.981	68.963
Odplačilo posojil		-220.000	-123.077
Izdatki za najeme		-153.960	-103.761
Čisti denarni tok iz financiranja		-313.047	-182.515
Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov			
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja		15.744	5.648
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja		52.179	15.744

Tabela 6: Izkaz denarnih tokov

Izkaz za leto 2022 je bil popravljen zaradi izločitve nedenarnih tokov iz financiranja in naložbenja. Družba odplačila in najeme posojil do družb v skupini poravnava z medsebojnimi kratkoročnimi poslovnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi do družb v skupini.

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

¹¹ Popravljen izkaz za leto 2022 zaradi izločitve kompenzacij

3.2.5 Izkaz sprememb lastniškega kapitala družbe

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Poslovni izid iz preteklih let	Poslovni izid poslovnega leta	Rezerva za pošteno vrednost	Skupaj
Stanje na dan 31. decembra 2022	1.500.000	1.013.148	586.449	135.995	6.830	3.242.422
Preračuni za nazaj (odprava napak)					-32.442	-32.442
Stanje na dan 1. januarja 2023	1.500.000	1.013.148	586.449	0	-25.612	3.209.980
Poslovni izid poslovnega leta				-115.506		-115.506
Skupaj drugi vseobsegajoči donos					-7.062	-7.062
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta	0	0	0	-115.506	-7.062	-122.568
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid			135.995	-135.995		
Spremembe v kapitalu	0	0	135.995	-135.995	0	0
Končno stanje 31.12.2023	1.500.000	1.013.148	722.444	-115.506	-32.674	3.087.413
Bilančni dobiček			722.444	-115.506		606.938

V letu 2023 smo uskladjili aktuarski izračun s stanjem v kapitalu podjetja

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Poslovni izid iz preteklih let	Poslovni izid poslovnega leta	Rezerva za pošteno vrednost	Skupaj
Stanje na dan 31. decembra 2021	1.500.000	1.013.148	325.908	260.541	5.197	3.104.794
Stanje na dan 1. januarja 2022	1.500.000	1.013.148	328.852	0	5.197	2.483.649
Poslovni izid poslovnega leta				135.995		135.995
Skupaj drugi vseobsegajoči donos					1.633	1.633
Skupaj vseobsegajoči donos poslovnega leta	0	0	0	135.995	1.633	137.628
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid			260.541	-260.541		
Spremembe v kapitalu	0	0	260.541	-260.541	0	0
Končno stanje 31.12.2022	1.500.000	1.013.148	586.449	135.995	6.830	3.242.422
Bilančni dobiček			586.449	135.995		722.444

Tabela 7: Izkaz sprememb lastniškega kapitala

Razkritja in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati skupaj z njimi.

3.3. Pomembne računovodske usmeritve

Družba je dosledno uporabila spodaj opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

3.3.1 Tečaj in način preračuna v domačo valuto

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v EUR po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v EUR na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

3.3.2 Finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti družbe vključujejo: terjatve, finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, finančna sredstva v držanju do zapadlosti denarna sredstva in denarne ustrezniki ter finančne obveznosti.

Terjatve in obveznosti

Terjatve in obveznosti so finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Takšna sredstva so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se obveznosti in terjatve izmerijo odplačni vrednosti po metodi efektivnih obrestnih obresti, ter zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in depozit, če hitro zapade v plačilo (3 mesece ali manj). Finančne obveznosti so evidentirane po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Osnovni kapital

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dividende se pripoznajo med obveznostmi v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine o izplačilu dividend.

3.3.3 Nepremičnine, naprave in oprema

Pripoznanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški v lastnem okviru izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za uporabo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja.

Dobiček oziroma izguba ob odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva ter njegovo knjigovodsko vrednostjo in se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki oziroma drugimi poslovnimi odhodki.

Med nepremičninami, napravami in opremo družba izkazuje tudi sredstva v poslovnem najemu. Nabavna vrednost je pripoznana na osnovi diskontiranih prihodnjih najemnin z upoštevanjem obdobja najema.

Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Če se lastniško uporabljena nepremičnina ne uporablja več za opravljanje poslovne dejavnosti, se le ta izvorni nabavni vrednosti prerazporedi med naložbene nepremičnine.

Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnine, naprave in opreme se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane s tem delom sredstva, pritekale v družbo, ter če je nabavna vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko nastanejo.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsake posamezne nepremičnine, naprave in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati z naslednjim mesecem, ko so dana v uporabo.

Amortizacijske stopnje za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

Osnovno sredstvo	Amortizacijska stopnja
Gradbeni objekti	1,5% – 5,0%
Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	10,0% – 33,3%
Računalniki, tiskalniki, računski stroji ipd.	20,0% – 50,0%
Avtomobili	12,5% – 25,0%
Ostala oprema, DI, rabljena oprema	do 33,3%
Druga vlaganja	10,0%
Pravica do uporabe	25,0% – 33,3%

Tabela 8: Amortizacijske stopnje Osnovnih sredstev

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja in se po potrebi prilagodijo.

3.3.4 Neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti (blagovne znamke) družba letno preizkusi, ali se je pri njih pojavila potreba po slabitvi. Ostala neopredmetena sredstva z omejenimi dobami koristnosti so prikazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi slabitve.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe neopredmetenih sredstev in se začne obračunavati naslednji mesec, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Amortizacijske stopnje za tekoče in primerljivo obdobje za Nekratkoročne premoženjske pravice znašajo 10% do 50%.

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja in se po potrebi prilagodijo.

3.3.5 Najeta sredstva

Najem, pri katerem družba prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot najem. Najemi sredstev za krajše obdobje od 1 leta ter sredstev v vrednosti, manjši od 500 EUR, se izkazujejo kot strošek obdobja, na katerega se nanaša. Za ostale najeme je družba pripoznala obveznosti za najeta sredstva in pravico do uporabe najetih sredstev.

Družba ima v najemu poslovne prostore. Trajanje najema družba opredeli na podlagi obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati, upoštevajoč obdobje, za katero velja možnost podaljšanja najema, in obdobje, za katero velja možnost odpovedi najema. Ob tem družba presoja verjetnost izrabe navedenih možnosti. Za poslovne prostore smo dobo najemov določili skladno s podpisani pogodbi.

Družba pripozna pravico do uporabe na dan začetka najema. Pravica do uporabe najetih sredstev se izmeri po nabavni vrednosti, zmanjšani za popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve, s prilagoditvijo nabavne vrednosti ob vsakem ponovnem merjenju obveznosti iz najema. Nabavna vrednost pravice do uporabe najetih sredstev zajema znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, začetne neposredne stroške in plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem.

Obveznosti za najeta sredstva se pripoznajo v višini sedanje vrednosti preostalih najemnin v celotnem trajanju najemne pogodbe. Ta je izračunana kot diskontirana vrednost najemnin, ki jih bo družba v skladu z najemno pogodbo plačala v obdobju trajanja najema in upoštevajoč stopnjo zadolževanja

družbe. Pri izračunu sedanje vrednosti najemnin družba uporablja obrestno mero, ki jo realizira pri dolgoročnem financiranju. Po datumu začetka najema se znesek obveznosti iz najema poveča za natečene obresti in zmanjša za vsa izvršena plačila najemnin.

Ob začetku najema so obveznosti za najeta sredstva enake vrednosti pravice do uporabe sredstev in se zmanjšujejo z odplačili, medtem ko se vrednost pravic do uporabe najetih sredstev zmanjšuje za obračunano amortizacijo v obdobju najema. Amortizacijske stopnje so ocenjene glede na najemno obdobje. Obračunani stroški obresti bremenijo finančne odhodke obdobja.

3.3.6 Nekratkoročne poslovne terjatve

Nekratkoročne poslovne terjatve se nanašajo na delno izplačilo odpravnine ob upokojitvi za zaposlene, ki so se upokojili za polovičen delovni čas. Ko se bodo ti zaposleni v celoti upokojili, bodo te terjatve odpravljene in pripoznane črpanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi.

3.3.7 Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga se vrednotijo po nabavni vrednosti, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Stroški zalog se izkazujejo po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje se vrednotijo po proizvajalnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije in del splošnih stroškov.

Zaloge nedokončanih in gotovih izdelkov se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo. Njihova slabitev pa je obvezna, če njihova knjigovodska vrednost presega tržno vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena pri rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje. Znesek zmanjšanja vrednosti zalog nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov zaradi slabitve evidentiramo v breme poslovnih odhodkov.

3.3.8 Oslabitev sredstev

Nefinančna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema)

Družba od vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev, razen naložbenih nepremičnin, da ugotovi, ali so prisotni znaki slabitve. Če taki znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Nadomestljiva vrednost sredstva je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšanja za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontirane mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba zaradi slabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi slabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi slabitve.

Neizpeljana finančna sredstva

Za vsako finančno sredstvo, ki ni izkazano po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, se na dan poročanja oceni, ali obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidna oslabitev sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, kadar obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je po začetnem pripoznanju sredstva zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva in se denarni tokovi dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o slabitvi finančnih sredstev so neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika, restrukturiranje zneska, ki so ga dolžni družbi, znaki, da bo šel dolžnik v stečaj ali poslabšanje plačilne zmožnosti posojilojemalcev. V primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje predstavlja dokaz o slabitvi tudi dolgotrajno znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost.

Finančna sredstva izmerjena po odplačni vrednosti

Družba oceni dokaze o slabitvi finančnih sredstev, izmerjenih po odplačni vrednosti, za vsako sredstvo posamično.

Izguba zaradi slabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni efektivni obrestni meri. Izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in na kontu popravka vrednosti posojil oziroma terjatev. Tako se obresti od oslabljenega sredstva še nadalje pripoznavajo. Ko se zaradi kasnejših dogodkov znesek izgube zaradi slabitve zmanjša, se to zmanjšanje izgube odpravi preko poslovnega izida.

Družba v skladu z računovodskimi usmeritvami MSRP 9 ugotavlja potrebo po slabitvi terjatev na podlagi pričakovanih kreditnih izgub, ki zahteva pravočasno pripoznanje pričakovanih izgub. V letu 2023 je družba naredila oceno slabitve, ki pa ni imela pomembnega vpliva na poslovni izid družbe.

3.3.9 Zaslужki zaposlenih

Kratkoročni zaslужki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zaslужke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslужkom opravljeno.

Nekratkoročni zaslужki zaposlenih

Obveze za nekratkoročne zaslужke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki na koncu vsakega meseca.

3.3.10 Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba rezervacije izračuna z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznosti. Razreševanje diskonta se izkaže med finančnimi odhodki.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi ter kolektivno pogodbo za kmetijstvo in živilsko industrijo zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije.

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi so oblikovane za ocenjena izplačila jubilejnih nagrad in odpravnin ob upokojitvi kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, diskontirane na sedanjo vrednost na dan zaključka poslovnega obdobja. Za izračun sedanje vrednosti je uporabljena krivulja obrestnih mer. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da se upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi ter stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Stanje rezervacije se ažurira letno na osnovi aktuarskega izračuna.

Rezervacije za kočljive pogodbe

Družba med rezervacijami za kočljive pogodbe evidentira zneske, za katere obstaja več kot 50 odstotna verjetnost, da bodo dejansko nastali in katerih višino je mogoče dejansko izmeriti.

Druge nekratkoročne obveznosti

Družba med drugimi nekratkoročnimi obveznostmi med drugim evidentira namensko pridobljena nepovratna sredstva, prejeta s strani države, za nakup osnovnih sredstev. Nekratkoročne obveznosti se zmanjšujejo za znesek obračunane amortizacije sredstev, nabavljenih s pomočjo državnih sredstev, ki se prenaša med poslovne prihodke.

3.3.11 Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala

Prihodki od prodaje proizvodov, blaga in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, zmanjšano za vračila, rabate in količinske popuste. Za vračila blaga družba izda dobropis. Vračila in popusti ne predstavljajo pomembnega vpliva na poslovni izid družbe, saj se večina prodaje vrši med povezanimi osebami. Prihodke se v celoti pripozna v obdobju nastanka. Izkažejo se, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom

sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov. Popusti, odobreni pri prodaji, se pripoznajo kot zmanjšanje prihodkov od pripoznanju prodaje. Prihodki se vedno nanašajo le ne en prodajni posel.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo pri prodajalcu. Pri teh proizvodih kupec ni upravičen do vračila.

Prodaja blaga se pripozna, ko družba stranki dostavi blago; stranka je blago sprejela, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno zagotovljena. Od trenutka prodaje naprej družba nima več obvladovanja nad prodanim blagom ali storitvami. Prihodki od prodaje blaga ne vključujejo dajatev, plačanih ob nakupu, in dajatev, plačanih ob prodaji blaga.

Prodaja storitev se pripozna v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmernega dela celotnih storitev, ki se opravijo.

Plačilni roki najpomembnejših kupcev so 30 dni.

3.3.12 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend ter prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja (del stroškov izposojanja se lahko usredstvi v okviru nepremičnin, naprav in opreme), izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in odhodke za obresti iz naslova rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nabavni vrednosti sredstev v gradnji ali pripravi.

Prihodki in odhodki se pri preračunu med valutami izkazujejo po neto vrednosti, in sicer kot finančni prihodki oziroma odhodki.

3.3.13 Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na poslovne združitve ali postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom ali drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih na datum poročanja ter morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri naložbenih nepremičninah, izmerjenih po pošteni vrednosti, se predpostavka, da bo njihova knjigovodska vrednost poravnana ob prodaji, ni zavrгла ali izkazala kot nepravilna.

Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ob koncu poročevalskega obdobja.

Družba pobota odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek, če ima za to zakonsko izterljivo pravico ter če se odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek nanašajo na davek iz dobička, nanašajoč se na isto davčno oblast v zvezi z isto obdavčljivo enoto, ali na različne obdavčljive enote, ki nameravajo poplačati obveznosti za davek ali prejeti odložene terjatve za davek v pobotanem znesku ali pa nameravajo hkrati poplačati obveznosti za davek ali prejeti odložene terjatve za davek.

Odložena terjatev za davek za neuveljavljene davčne izgube, davčne dobropise in davčno priznane začasne razlike se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

3.3.14 Primerjalne informacije

Primerjalne informacije so pretežno usklajene s predstavitvijo informacij v tekočem letu. Kadar je bilo potrebno, so bili primerjalni podatki prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

3.3.15 Novo sprejeti standardi in pojasnila, ki so začeli veljati s 1.1.2023

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poslovnem letu

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) ter sprejela EU:

Razkritje računovodskih usmeritev (spremembe MRS 1 in MSRP Izjave o praksi 2): Februarja 2021 je IASB izdal spremembe MRS 1, ki spreminjajo zahteve po razkritju v zvezi z računovodskimi usmeritvami iz 'pomembnih računovodskih usmeritev' v 'pomembne informacije o računovodskih usmeritvah'. Spremembe dajejo smernice o tem, kdaj se informacija o računovodskih usmeritvah obravnava kot pomembna. Spremembe k MRS 1 veljajo za letna poročevalska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje, pri čemer je dovoljena predčasna uporaba. Ker dokumenti MSRP Izjave o praksi niso obvezni, ni določen začetek veljavnosti MSRP Izjave o praksi 2.

Opredelitev računovodskih ocen (spremembe MRS 8). S spremembo se uvaja definicija računovodske ocene in druga pojasnila, s pomočjo katerih je možno razlikovati med računovodsko usmeritvijo in računovodsko oceno. S spremembo je pojasnjeno, da sta učinek spremembe vhodnih podatkov ali

tehnik merjenja sprememba računovodske ocene, razen če je njuna posledica popravek napake iz preteklega obdobja.

MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe (nov standard) ter spremembe MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe. MSRP 17 nadomešča MSRP 4 Zavarovalne pogodbe. MSRP 17 velja za vse vrste zavarovalnih pogodb (tj. življenjska, neživljenjska, neposredno zavarovanje in pozavarovanje), ne glede na vrsto subjektov, ki jih izdajajo, ter za določena jamstva in finančne instrumente s funkcijami diskrecijske udeležbe; veljalo bo nekaj izjem. Splošni cilj MSRP 17 je zagotoviti celovit računovodski model za zavarovalne pogodbe, ki je bolj uporaben in dosleden za zavarovalnice in ki zajema vse pomembne računovodske vidike. MSRP 17 temelji na splošnem modelu, dopolnjenem s:

- Posebno prilagoditvijo za pogodbe z lastnostmi neposredne udeležbe (pristop variabilne provizije) in
- Poenostavljenim pristopom (pristop dodeljevanja premij) predvsem za kratkoročne pogodbe.

Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek pri posamezni transakciji (spremembe MRS 12 – Davek iz dobička). Maja 2021 je OMRS izdal spremembe MRS 12. Spremenjeni standard pojasnjuje, ali se izjema pri prvem pripoznanju uporablja pri določenih transakcijah, ki se pripoznajo hkrati kot sredstvo in kot obveznost (npr. kot je najem v okviru MSRP 16 – Najemi). Sprememba uvaja dodaten kriterij za začetno uporabo izjeme po MRS 12.15, pri čemer se izjema ne uporabi pri prvem pripoznanju sredstva ali obveznosti ki v času pripoznanja povzroči enake obdavčljive in odbitnečasne razlike.

Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra (spremembe MRS 12):

- Spremembe MRS 12 so bile uvedene kot odziv na pravila OECD o BEPS drugega stebra in vključujejo:
- Obvezno začasno izjemo v zvezi s pripoznanjem in razkritjem odloženih davkov, povezanih z modelskimi pravili drugega stebra in
- Zahteve po razkritju v zvezi z izpostavljenostjo davku iz dobička iz drugega stebra.

Sprejetje teh sprememb k obstoječim standardom in pojasnil ni privedlo do pomembnih sprememb računovodskih izkazov družbe.

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov je OMRS izdal naslednje nove standarde in spremembe obstoječih standardov, ki jih je sprejela EU in ki še niso stopili v veljavo.

Naslednji standardi in spremembe stopijo v veljavo za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2024:

Spremembe MRS 1 – Predstavitev računovodskih izkazov

- a. Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne. Sprememba zahteva, da mora imeti pravica podjetja do odloga izpolnitve poravnave obveznosti za najmanj 12 mesecev po datumu poročanja vsebino in mora obstajati na dan zaključka poročevalskega obdobja. Razvrstitev obveznosti se ne spremeni zaradi verjetnosti, da bo podjetje izkoristilo svojo pravico do odloga obveznosti za najmanj 12 mesecev po datumu poročanja. Standard je bil naknadno ponovno spremenjen.
- b. Nekratkoročne obveznosti z zavezami. Če je pravica podjetja do odloga odvisna od tega, ali podjetje izpolnjuje določene pogoje, ti pogoji vplivajo na to, ali je pravica do odloga obstajala

ob zaključku poročevalskega obdobja, če se od podjetja zahteva, da izpolnjuje pogoje na ali pred koncem poročevalskega obdobja in ne če se od podjetja zahteva, da izpolnjuje pogoje po zaključku poročevalskega obdobja. Sprememba prav tako vsebuje pojasnilo termina 'poravnava' za namen razvrstitve obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne.

Spremembe MSRP 16 – Najemi: Obveznost iz najema v transakciji prodaje in povratnega najema. Sprememba vsebuje zahtevo, da prodajalec – najemnik določi 'plačilo najemnin' ali 'spremenjeno plačilo najemnin' tako, da prodajalec – najemnik ne bi pripoznal dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo zadrži prodajalec – najemnik.

Sprejetje teh novih standardov, sprememb k obstoječim standardom in pojasnil, ne bo imelo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki stopijo v veljavo za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2024 oz. 1. januarja 2025 in jih EU še ni sprejela:

Sprememba MRS 7 – Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 – Finančni inštrumenti: Razkritja (spremembe). OMRS je 25. maja 2023 izdal dokument Dogovori o financiranju dobaviteljev, ki spreminja MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Finančni instrumenti: Razkritja (spremembe). Te spremembe so nastale kot posledica vloge, ki jo je prejel Odbor za pojasnjevanje MSRP (Odbor) glede zahtev za predstavitev obveznosti in z njimi povezanih denarnih tokov, ki izhajajo iz dogovorov o financiranju dobavne verige ter s tem povezanih razkritij. Odbor je decembra 2020 objavil Sklep o programu dela Dogovori o financiranju dobavne verige - povratni faktoring, ki je obravnaval to predložitev na podlagi takrat veljavnih zahtev računovodskih standardov MSRP. Med tem postopkom so povratne informacije zainteresiranih strani pokazale na omejitve takratnih zahtev za obravnavanje pomembnih informacijskih potreb uporabnikov, da bi razumeli učinke finančnih dogovorov z dobavitelji na računovodske izkaze podjetja in primerjali eno podjetje z drugim. Kot odziv na te povratne informacije se je OMRS lotil izvedbe ozkega področja standardov, kar je privedlo do sprememb. Spremembe zahtevajo, da podjetja zagotovijo nekatera posebna razkritja (kvalitativna in kvantitativna) v zvezi z dogovori o financiranju dobaviteljev. Spremembe dajejo tudi napotke o značilnostih dogovorov o financiranju dobaviteljev.

Sprememba MRS 21 – Učinki sprememb deviznih tečajev: Pomanjkanje zamenljivosti.

Družba predvideva, da uvedbe teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

3.4 Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe in razčlenitve postavk je v številnih primerih potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za

določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe.

3.4.1 Nepremičnine, naprave in oprema

Poštena vrednost nepremičnin, naprav in opreme iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravna jo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

3.4.2 Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno.

Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

3.4.3 Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost dolgoročnih poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Kratkoročne poslovne terjatve niso diskontirane zaradi kratkoročnosti, so pa upoštevane slabitve na odplačno vrednost.

3.4.4 Upravljanje s kapitalom

Osnovni namen upravljanja s kapitalom je zagotavljanje kapitalske ustreznosti družbe, dolgoročne plačilne sposobnosti za potrebe financiranja poslovanja in razvoja ter finančne stabilnosti. S tem zagotavljamo ustvarjanje čim višje vrednosti za lastnike in ostale deležnike družbe.

Kapital družbe na dan 31.12.2023 je znašal 3.087.413 EUR na dan 31.12.2022 pa 3.242.422 EUR. Kazalnik donosnosti kapitala (ROE) znaša -3,64% v letu 2022 pa je znašal 4,28%.

3.4.5 Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je bil pripravljen po posredni metodi na podlagi postavk v bilanci stanja z dne 31. decembra 2023, bilance stanja z dne 31. decembra 2022, izkaza poslovnega izida za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023, in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov.

3.5 Pojasnila k računovodskim izkazom

3.5.1 Prihodki iz pogodb s kupci

(v EUR)	2023	2022
Prihodki od prodaje proizvodov in blaga	3.743.261	4.006.785
Prihodki od prodaje storitev	2.631.905	2.416.599
Skupaj	6.375.166	6.423.385

Tabela 9: Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki od prodaje proizvodov in blaga se nanašajo na prodajo mesa in mesnih izdelkov v lastni maloprodajni mreži. Prihodki od prodaje storitev se v glavnem nanašajo na storitveno klanje in razsek za potrebe družbe v skupini.

3.5.2 Drugi poslovni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Prihodki od črpanj in odprave rezervacij	12	6.285
Subvencije	39.361	171.306
Drugi poslovni prihodki	51.085	166.302
Skupaj	90.458	343.893

Tabela 10: Drugi poslovni prihodki

Družba je v letu 2023 prejela refundacije iz naslova boleznin v višini 34.030 EUR.

Družba je v preteklosti prejela nepovratna sredstva za nakup osnovnih sredstev, zato letno pripozna prihodke iz naslova črpanja rezervacije v višini obračunane amortizacije. Med drugimi poslovnimi prihodki je družba evidentirala prihodke od plačanih, predhodno slabljenih terjatev, prihodke pri uskladitvi aktuarskega izračuna in prihodke iz naslova porabe dolgoročnih časovnih razmejitev v višini 13.460 EUR.

3.5.3. Stroški blaga, materiala in storitev

(v EUR)	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	2.748.582	3.043.454
Stroški materiala	859.166	949.700
Stroški storitev	990.557	856.549
Skupaj	4.598.305	4.849.703

Tabela 11: Stroški blaga, materiala in storitev

Nabavna vrednost prodanega blaga predstavlja nabavo blaga, ki ga prodajamo v lastni maloprodajni mreži. Med stroški materiala največji delež predstavljajo stroški energije v višini 539 tisoč EUR (v letu 2022 so znašali 719 tisoč EUR). Med stroški storitev največji delež predstavljajo storitve pri izdelavi proizvodov v višini 529 tisoč EUR (v letu 2022 481 tisoč EUR). Med stroški storitev so zajeti tudi stroški kratkoročnih najemov in najemov sredstev majhne vrednosti v višini 61.770 EUR (v letu 2022 52.728 EUR).

3.5.4 Stroški dela

(v EUR)	2023	2022
Plače in nadomestila	1.311.152	1.107.260
Stroški pokojninskih zavarovanj	127.090	105.890
Stroški socialnih zavarovanj	95.702	81.991
Drugi stroški dela	266.672	260.935
regres za letni dopust, prehrana, prevoz na del, krizni dodatek, nagrade za poslovno uspešnost	241.714	223.804
rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ter neizkoriščen dopust	24.958	37.131
Skupaj	1.800.616	1.556.075

Tabela 12: Stroški dela

V družbi je bilo v letu 2023 v povprečju zaposlenih 57 delavcev. Dvig stroškov dela v letu 2023 je predvsem posledica uskladitve plač z dvigom minimalne plače.

3.5.5 Amortizacija

(v EUR)	2023	2022
Amortizacija neopredmetenih sredstev	1.589	132
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	222.928	202.590
Skupaj	224.517	202.722

Tabela 13: Amortizacija

Znotraj amortizacije nepremičnin, naprav in opreme je zajeta amortizacija pravic do uporabe v višini 85.731 EUR.

3.5.6 Drugi poslovni odhodki

(v EUR)	2023	2022
Odtujitev in slabitev sredstev	0	1.874
Slabitev osnovnih sredstev	0	3.654
Drugi odhodki	281	15
Druge dajatve	19.252	26.453
Skupaj	19.533	31.995

Tabela 14: Drugi poslovni prihodki

Drugi odhodki se nanašajo na zamudne obresti, ostale odhodke ter ostale neproizvodne stroške. Druge dajatve zajemajo dajatve za uporabo stavbnega zemljišča, vodarino, okoljske takse, članarine in druge obvezne dajatve.

3.5.7 Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki

(v EUR)	2023	2022
Prihodki od obresti	117.060	48.941
Drugi finančni prihodki	247	1.015
Skupaj	117.307	49.957

Tabela 15: Finančni prihodki

Finančni odhodki

(v EUR)	2023	2022
Odhodki od obresti	32.010	9.420
Odhodki od obresti iz najemov	20.243	15.220
Drugi finančni odhodki	3.213	4.552
Skupaj	55.466	29.192

Tabela 16: Finančni odhodki

Finančni prihodki se nanašajo predvsem na prejete obresti od danih posojil družbam v skupni. Znotraj odhodkov od obresti so zajeti odhodki iz naslova najemov v višini 20.243 (v letu 2022 15.220 EUR). Neto finančni prihodki za leto 2023 znašajo 61.841 EUR (leto 2022 20.764 EUR).

3.5.8 Davek od dobička

(v EUR)	2023	2022
Poslovni izid pred davki	-115.506	147.547
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji 19%	0	28.034
Davčni učinek neobdavčenih prihodkov	-1	-1.194
Davčni učinek neobdavčenih odhodkov	44	0
Davčni učinek obdavčenih odhodkov	4.808	4.381
Davčni učinek zmanjšanja davčne osnove	0	-19.669
Osnova za obračun davka	0	60.798
Davki	0	11.552
Efektivna davčna stopnja	0,0%	7,8%

Tabela 17: Davek od dobička

Davek od dobička je izkazan z upoštevanjem dejanske obveznosti iz naslova obračuna davka od dohodka pravnih oseb in ugotovljenih odloženih terjatev in obveznosti za davek. Splošna stopnja za obračun davka od dohodkov pravnih oseb znaša 19%.

Efektivna davčna stopnja je 0 odstotna. Družba ima na dan 31.12.2023 za 2.492.064 EUR nepokrite davčne izgube.

3.5.9 Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Nekratkoročne premoženjske pravice
NABAVNA VREDNOST	
Stanje 31.12.2022	436.323
nove nabave	3.771
Stanje 31.12.2023	440.094
POPRAVEK VREDNOSTI	
Stanje 31.12.2022	433.278
Amortizacija	1.589
Stanje 31.12.2023	434.867
NEODPISANA VREDNOST	
Stanje 31.12.2022	3.045
Stanje 31.12.2023	5.227

Tabela 18: Neopredmetena sredstva tekočega leta

(v EUR)	Nekratkoročne premoženjske pravice
NABAVNA VREDNOST	
Stanje 31.12.2021	433.145
Stanje 31.12.2022	436.323
POPRAVEK VREDNOSTI	
Stanje 31.12.2021	433.145
Amortizacija	132
Stanje 31.12.2022	433.278
NEODPISANA VREDNOST	
Stanje 31.12.2021	0
Stanje 31.12.2022	3.045

Tabela 19: Neopredmetena sredstva predhodnega leta

Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje dejavnost maloprodaje, pravice do uporabe računalniških programov in blagovno znamko Jurij, vendar so ta sredstva na 31.12.2023 že v celoti odpisana. Družba med neopredmetenimi nekratkoročnimi sredstvi ne izkazuje sredstev z nedoločeno dobo koristnosti.

3.5.10 Nepremičnine, naprave, oprema

Med opredmetena osnovna sredstva vključujemo: zemljišča, zgradbe, proizvodilno in ostalo opremo, nadomestne dele ter drobní inventar. V tabeli prikaz sredstev v najemu ter stroškov kratkoročnih najemov in najemov manjših vrednosti.

Sredstva v najemu	v EUR
Amortizacija pravice do uporabe	85.732
Poslovni prostori	83.519
Vozila	2.213
Denarni tok za sredstva v najemu	174.203
Poslovni prostori	141.455
Vozila	32.748
Knjigovodska vrednost pravice do uporabe na dan 31.12.2023	313.765
Poslovni prostori	233.152
Vozila	80.613
Stroški kratkoročnih najemov in najemov manjših vrednosti	65.322
Poslovni prostori	61.770
Druga oprema	3.552

Tabela 20: Sredstva v najemu

Družba ima med Poslovnimi prostori evidentirana sredstva v najemu.

Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme:

(v EUR)	Zemljišče	Zgradbe	Pravica do uporabe zgradb	Proizvajalne naprave in stroji	Oprema v finančnem in posl. najemu	Druge naprave in oprema	Osnov. sred. v gradnji ali izdelavi	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 31.12.2022	676.903	3.011.544	464.550	2.486.556	66.979	316.914	0	7.023.446
Povečanje	0	0	0	0	0	0	137.221	137.221
Prenos iz investicij v teku	0	16.283	0	88.467	30.595	1.875	-137.221	0
Uskladitev PUS	0	0	-231.398	0	0	0	0	-231.398
Zmanjšanja (odpis, prodaja)	0	0	0	0	-1.969	-5.356	0	-7.325
Stanje 31.12.2023	676.903	3.027.827	233.152	2.575.023	95.605	313.433	0	6.921.943
Popravek vrednosti								
Stanje 31.12.2022	0	1.709.703	206.773	2.419.665	6.982	285.195	0	4.628.318
Prodaja, odtujitve	0	0	0	0	0	-5.356	0	-5.356
Uskladitev PUS	0	0	-279.598	0	-13.537	0	0	-293.135
Amortizacija	0	95.626	72.825	20.087	21.547	10.810	0	220.894
Stanje 31.12.2023	0	1.805.329	0	2.439.752	14.992	290.649	0	4.550.721
Neodpisana vrednost								
Stanje 31.12.2022	676.903	1.301.841	257.777	66.891	59.997	31.719	0	2.395.126
Stanje 31.12.2023	676.903	1.222.498	233.152	135.271	80.613	22.784	0	2.371.222

Tabela 2.1: Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme tekočega leta

Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme:

(v EUR)	Zemljišče	Zgradbe	Pravica do uporabe zgradb	Proizvajalne naprave in stroji	Oprema v finančnem in posl. najemu	Druge naprave in oprema	Osnov. sred. v gradnji ali izdelavi	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 31.12.2021	676.903	2.976.023	455.160	2.481.589	51.843	321.181	0	6.962.698
Povečanje	0	0	9.390	0	0	0	124.228	133.618
Prenos iz investicij v teku	0	35.521	0	22.838	60.979	1.712	-124.228	0
prenos iz/na finančni najem	0	0	0	0	-34.775	34.775	0	0
Zmanjšanja (odpis, prodaja)	0	0	0	-17.870	-17.068	-34.754	0	-69.692
Stanje 31.12.2022	676.903	3.011.544	464.550	2.486.556	60.979	322.914	0	7.026.624
Popravek vrednosti								
Stanje 31.12.2021	0	1.615.258	125.075	2.426.465	51.843	273.128	0	4.491.769
Prodaja, odtujitve	0	0	0	-15.591	-17.068	-68.156	0	-100.814
prenos iz/na finančni najem	0	0	0	0	-34.775	34.775	0	0
Amortizacija	0	94.445	81.698	8.792	4.315	48.114	0	237.365
Stanje 31.12.2022	0	1.709.703	206.773	2.419.665	4.315	287.862	0	4.628.320
Neodpisana vrednost								
Stanje 31.12.2021	676.903	1.360.765	330.085	55.124	0	48.053	0	2.470.929
Stanje 31.12.2022	676.903	1.301.841	257.777	66.891	56.664	35.052	0	2.398.172

Tabela 22: Tabela gibanj nepremičnin, naprav in opreme predhodnega leta

Družba je svoje nepremičnine zastavila za zavarovanje finančnih terjatev upnikov. Sedanja vrednost zastavljenih sredstev znaša na dan 31.12.2023 1.456 tisoč EUR, stanje finančnih obveznosti, ki so zavarovane, na dan 31.12.2023 znaša 586 tisoč EUR.

3.5.11 Zaloge

(v EUR)	2023	2022
Material	10.931	3.393
Proizvodi in trgovsko blago	56.414	49.806
Skupaj	67.345	53.199

Tabela 23: Zaloge

Prevrednotenje zalog materiala in proizvodov zaradi slabitve (vrednotenje po tržnih cenah) v letu 2023 ni bilo opravljeno, saj je čista iztržljiva vrednost zalog višja od knjigovodske vrednosti zalog.

V letu 2023 je družba na osnovi popisov evidentirala za 16.015 EUR mankov ter za 8.617 EUR viškov. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti družbe.

3.5.12 Kratkoročne finančne naložbe

(v EUR)	Saldo 1.1.2022	Povečanja	Zmanjšanja	Saldo 31.12.23
Kratkoročna posojila dana v skupini	2.618.736	3.745.729	3.991.343	2.373.123
Skupaj	2.618.736	3.745.729	3.991.343	2.373.123

(v EUR)	Saldo 31.12.21	Povečanja	Zmanjšanja	Saldo 31.12.22
Kratkoročna posojila dana v skupini	2.407.646	3.860.162	3.649.072	2.618.736
Skupaj	2.407.646	3.860.162	3.649.072	2.618.736

Tabela 24: Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe se nanašajo na kratkoročna posojila dana družbam v skupini. Dana posojila do družb v skupini niso zavarovana. Obrestne mere po teh kreditih so oblikovane glede na pravilnik o priznani obrestni meri na posojila med povezanimi osebami.

3.5.13 Terjatve do kupcev

(v EUR)	2023	2022
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v skupini	262.037	262.088
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	104.011	103.496
Popravek vrednosti terjatev	-5.485	-5.485
Zamudne obresti kupcem	2.226	3.322
Skupaj	362.789	363.421

Tabela 25: Terjatve do kupcev

Terjatve do kupcev so ostale na enakem nivoju glede na stanje 31.12.2022.

(v EUR)	Saldo 1.1.2022	Povečanja	Zmanjšanja	Saldo 31.12.23
Popravek vrednosti terjatev	5.485	0	0	5.485
Skupaj	5.485	0	0	5.485

(v EUR)	Saldo 31.12.21	Povečanja	Zmanjšanja	Saldo 31.12.22
Popravek vrednosti terjatev	5.021	1.874	1.411	5.485
Skupaj	5.021	1.874	1.411	5.485

Tabela 26: Popravek vrednosti terjatev

Družba v letu 2023 ni pripoznala niti odpravila nobenih drugih poslovnih prihodkov iz naslova plačanih, predhodno slabljenih terjatev.

(v EUR)	Vrednost	Delež v %
Nezapadle	355.482	97,99%
do 30 dni nad valuto	1.437	0,40%
nad 30 do 60 dni nad valuto	368	0,10%
nad 60 dni nad valuto	4.313	1,19%
Toženi zneski, PP, stečajni	1.189	0,33%
Skupaj	362.789	100,00%

Tabela 27: Starostna struktura terjatev

Družba poslovnih terjatev do kupcev nima zavarovanih, saj je delež neplačanih terjatev minimalen glede na obseg terjatev in stroške zavarovanja.

3.5.14 Druga kratkoročna sredstva

(v EUR)	2023	2022
Druge kratkoročne terjatve	177.173	393.437
Skupaj	177.173	393.437

Tabela 28: Druga kratkoročna sredstva

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami predstavljajo glavnino terjatve do države in državnih inštitucij ter terjatev iz naslova plačilnih kartic.

3.5.15 Denar in denarni ustrezniki

(v EUR)	2023	2022
Denarna sredstva v blagajni	43.846	1.883
Dobroimetja pri bankah in drugih finančnih institucijah	8.333	13.861
Skupaj	52.179	15.744

Tabela 29: Denar in denarni ustrezniki

Dobroimetje pri bankah predstavljajo denarna sredstva na bančnih računih odprtih pri NLB d.d.(4.189 EUR), NKBM d.d.(1.148 EUR) in pri Gorenjski banki d.d. (2.996 EUR).

3.5.16 Kapital

Stanje kapitala na dan 31.12.2023 znaša 3.087.413 EUR; na dan 31.12.2022 4.242.422 EUR.

Rezerva za pošteno vrednost, ki je na dan 31.12.2022 znaša -32.673 EUR, vsebuje spremembo vrednosti odpravnin po aktuarskem izračunu.

Izguba leta 2023 v višini 115.506 EUR bo ostala nepokrita.

Osnovni donos na kapital (ROE) znaša v letu 2023 -3,64% v letu 2022 pa je znašal 4,28%.

3.5.17 Rezervacije

Družba je v letu 2023 uskladila odpravnine in jubilejne nagrade z aktuarskim izračunom.

(v EUR)	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Skupaj
Stanje 31.12.2022	20.776	53.293	74.069
Oblikovanje	6.271	19.405	25.676
Poraba	-460	0	-460
Stanje 31.12.2023	26.587	72.697	99.285

(v EUR)	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Skupaj
Stanje 31.12.2021	26.716	67.914	94.630
Oblikovanje	2.778	26.565	29.343
Poraba	-8.718	-41.186	-49.904
Stanje 31.12.2022	20.776	53.293	74.069

Tabela 30: Gibanje stanja Rezervacij

Med drugimi rezervacijami ima družba evidentirane rezervacije za kočljive pogodbe.

Aktuarske obveznosti podjetja za rezervacije iz naslova odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad so bile izračunane z uporabo metode projicirane enote (Projected unit Credit Method). Metoda projicirane enote predstavlja metodo vračunavanja zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom ali kot metoda vračunavanja zaslužkov na leta službovanja.

Pri izračunu rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- Zadnje veljavne višine odpravnin in jubilejnih nagrad kot jih opredeljuje kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo

- Umrljivost na osnovi zadnjih tablic umrljivosti prebivalstva Slovenije
- Realna rast bruto plač v podjetju (4%) in rasti plač zaradi kariernih napredovanj (0%)
- Na dan 30.12.2023 je bila izbrana diskontna stopnja v višini povprečne vrednosti donosnosti slovenskih državnih obveznic z dospelostjo 10 let ali več (2,90 %)
- Fluktuacija zaposlenih na podlagi pretekle in pričakovane fluktuacije v družbi (5%)

Prikaz analize občutljivosti

Opis	Rezervacije za jubilejne nagrade	Sprememba	Rezervacije za odpravnine	Sprememba	Skupaj	Skupaj sprememba
Osnovna vrednost	26.587		72.697		99.284	
Obrestna mera + 0,5%	25.673	-914	69.548	-3.149	95.221	-4.063
Obrestna mera - 0,5%	27.557	970	76.087	3.390	103.644	4.360
Rast plač + 0,5%	26.624	37	76.084	3.387	102.708	3.424
Rast plač - 0,5%	26.552	-35	69.526	-3.171	96.078	3.206

Tabela 31: Prikaz analize občutljivosti Rezervacij

3.5.18 Nekratkoročno odloženi prihodki

(v EUR)	Nekratkoročno odloženi prihodki
Stanje 31.12.2022	18.533
Poraba	-13.461
Stanje 31.12.2023	5.072

(v EUR)	Nekratkoročno odloženi prihodki
Stanje 31.12.2021	31.993
Poraba	-13.460
Stanje 31.12.2022	18.533

Tabela 32: Nekratkoročno odloženi prihodki

Odloženi prihodki se nanašajo na prejeta nepovratna sredstva države za investicije.

3.5.19 Nekratkoročne finančne obveznosti in nekratkoročne obveznosti iz najemov

Med nekratkoročnimi obveznostmi iz najemov je družba pripoznala diskontirano sedanjo vrednost prihodnjih najemnin sredstev v najemu.

(v EUR)	Saldo 31.12.22	Povečanja	Odplačila	Prenos na/iz dolg. finan. obveznosti	Saldo 31.12.23	Odplačilo v letu 2024	Nekratkoročni del 31.12.24
Nekratkoročne finančne obveznosti do drugih - posojilo MGRT	586.352	100.000	200.002	0	486.350	100.000	386.350
Nekratkoročne finančne obveznosti do drugih - posojilo GBKR d.d.	0	79.981	46.667	33.314	0	26.667	0
Nekratkoročne obveznosti iz najemov	217.343	19.307	70.967	0	189.325	46.632	142.693
Skupaj	803.695	199.288	317.634	33.314	675.675	173.299	529.043

(v EUR)	Saldo 31.12.21	Povečanja	Odplačila		Saldo 31.12.22	Odplačilo v letu 2023	Nekratkoročni del 31.12.23
Nekratkoročne finančne obveznosti do drugih - posojilo MGRT	786.352	0	200.000		586.352	200.000	386.352
Nekratkoročne obveznosti iz najemov	251.346	76.073	110.076		217.343	36.532	180.811
Skupaj	1.037.698	76.073	310.076		803.695	236.532	567.164

Tabela 33: Nekratkoročne finančne obveznosti in nekratkoročne obveznosti iz najemov

Družba ima med nekratkoročnimi finančnimi obveznostmi do drugih evidentiran kredit, prejet od Ministrstva za gospodarstvo (MGRT). Med drugimi nekratkoročnimi obveznostmi ima družba evidentirane tudi obveznosti iz naslova najema poslovnih prostorov. Znesek obveznosti iz naslova poslovnih najemov z zapadlostjo do 5 let znaša 150.438 EUR.

Ker na dan 31.12.2023 nismo pridobili spregleda Gorenjske banke glede finančne zaveze pri izkazih v skupini, v skladu s pogodbo vodimo prejeti kredit pridobljen pri Gorenjski banki kot kratkoročnega.

3.5.20 Kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne obveznosti iz najemov

(v EUR)	Saldo 31.12.22	Prenos na/iz dolg. finan. obveznosti	Povečanja/Zmanjšanja	Odplačila	Saldo 31.12.23
Prejeti kratkoročni krediti podjetij v skupini	166.060	0	682.031	848.090	0
Kratkoročni del drugih nekratkoroč. finančnih obveznosti - MGRT	200.000	100.000	2.114	200.000	102.114
Kratkoročni del drugih nekratkoroč. finančnih obveznosti - GBKR d.d.	0	79.981	290	20.000	60.271
Kratkoročne obveznosti iz najemov	84.305	0	-5.130	32.543	46.632
Skupaj	450.365	179.981	679.305	1.100.633	209.017

(v EUR)	Saldo 31.12.21	Prenos na/iz dolg. finan. obveznosti	Povečanja/Zmanjšanja	Odplačila	Saldo 31.12.22
Prejeti kratkoročni krediti podjetij v skupini	0	0	564.121	398.061	166.060
Kratkoročni del drugih nekratkoroč. finančnih obveznosti - MGRT	200.000	200.000	0	200.000	200.000
Kratkoročne obveznosti iz najemov	83.694	83.694	-36.244	46.838	84.305
Skupaj	283.694	283.694	527.877	644.899	450.365

Tabela 34: Kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne obveznosti iz najemov

Zavarovanje nekratkoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti

V družbi so vse nekratkoročne finančne obveznosti zavarovane s hipoteko in pri Gorenjski Banki d.d. tudi s poroštvom matične firme FARME IHAN – KPM d.o.o. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini niso zavarovane. Podjetje nima obveznosti, ki bi bile zavarovane s stvarnim jamstvom ali zastavnimi pravicami.

3.5.21 Obveznosti do dobaviteljev

Opis	2023	2022
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	575.371	409.320
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	295.632	351.981
Skupaj	871.003	761.301

Tabela 35: Obveznosti do dobaviteljev

V družbi so obveznosti do družb v skupini so se v primerjavi z predhodnim letom povečale zaradi večjega obsega prodaje ob zaključku leta. Obveznosti do dobaviteljev so se v primerjavi z letom 2022 zmanjšale predvsem zaradi zmanjšanja stroškov električne energije.

3.5.22 Druge kratkoročne obveznosti

Opis	2023	2022
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	146.180	82.796
Obveznosti do državnih in drugih institucij	123.940	130.781
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	183.800	258.431
Kratkoročno odloženi prihodki	2.226	3.322
Druge kratkoročne obveznosti	3.221	5.442
Obveznosti za davek iz dobička	0	11.552
Skupaj	459.367	492.324

Tabela 36: Druge kratkoročne obveznosti

Obveznosti do zaposlenih in obveznosti do države iz naslova prispevkov in davkov se nanašajo na plače, obračunane za mesec december 2023, izplačane pa v mesecu januarju 2024 in neizkoriščeni dopust. Med obveznostmi do države in državnih institucij so prispevki in davki za decembrske plače.

Vnaprej vračunani stroški in odhodki so bili oblikovani v zvezi z zaposlenci v višini 15.186 EUR ter za druge vračunane stroške v višini 168.614 EUR, kratkoročno odloženi prihodki so se oblikovali za obračunane zamudne obresti kupcem.

3.5.23 Obveznosti za davek iz dobička

V letu 2023 je družba evidentirala izgubo.

3.5.24 Finančna tveganja in finančni instrumenti

Likvidnostno tveganje, kapitalna ustreznost in plačilna sposobnost

Likvidnostno tveganje je tveganje potencialnih finančnih izgub, zaradi neusklajenih denarnih tokov, neustrezne kapitalne strukture, neusklajene premoženjske bilance.

Likvidnostno tveganje je obvladovano z dnevnim spremljanjem terjatev in obveznosti po zapadlosti ter planiranjem denarnih odlivov. Upravljanje z denarnimi sredstvi je centralizirano, podprto s programsko opremo za podporo dnevnemu planiranju in načrtovanju denarnih tokov. Planiranje likvidnosti nam omogoča upravljanje morebitnih kratkoročnih presežkov ali primanjkljajev likvidnih sredstev.

Kratkoročno neuravnoteženost denarnih tokov uravnavamo z najemanjem kratkoročnih posojil pri družbah v skupini. Ob koncu leta je družba razpolagala z likvidnostno rezervo v višini 52.179 EUR, ki sestoji iz denarnih sredstev na računih pri poslovnih bankah v Sloveniji. Likvidnostna rezerva je namenjena kratkoročnemu uravnavanju denarnih tokov in pomembno znižuje likvidnostno tveganje družbe.

Likvidnostna rezerva na dan 31.12.:

(v EUR)	2023	2022
Denar in denarni ustrezniki	52.179	15.744
Skupaj	52.179	15.744

Tabela 37: Likvidnostna rezerva

Servisiranje dolga za družbo se izvaja centralizirano. V nadaljevanju je prikazana zapadlost obveznosti:

Na dan 31.12.2023	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Nekratkoročne finančne obveznosti	486.350	486.350	216.490	116.490	153.370	0
Obveznosti do dobaviteljev	871.003	871.003	871.003			
Kratkoročne finančne obveznosti	162.385	162.385	162.385			
Skupaj	1.519.738	1.519.738	1.249.878	116.490	153.370	0

Tabela 38: Zapadlost poslovnih in finančnih obveznosti

Likvidnostno tveganje družbe glede na redno poravnavanje obveznosti do finančnih upnikov in strukturo ročnosti finančnih obveznosti ocenjeno kot srednje.

Tveganje spremembe obrestne mere

Družba pri največjem kreditu nima obrestnega tveganja, saj je sklenjen s fiksno obrestno mero.

Investicijski kredit, najet pri GBKR d.d. je vezan na gibanje 6M EURIBOR, povečan za fiksni pribitek 1,69%. Družba denarne tokove optimizira tudi s financiranjem znotraj skupine in pri tem se sooča z nizkim obrestnim tveganjem. Najeta ali dana posojila s strani povezanih družb imajo, v skladu s pravilnikom o obrestni meri med povezanimi osebami, variabilno obrestno vezano na EURIBOR.

Pri nekratkoročnem kreditu pri Ministrstvu za gospodarstvo (MGRT znaša obrestna mera 6M-EURIBOR + pribitek 0,25% letno. Obrestno tveganje vezano na ta kredit je nizko. V spodnji tabeli so prikazani finančni prihodki in finančni odhodki. Finančni odhodki so se v letu 2023 glede na leto 2022 zvišali, zato so se obrestna tveganja v letu 2023 glede na leto 2022 zvišala.

Tudi obrestno tveganje iz naslova obveznosti do dobaviteljev je nizko, obresti iz tega naslova so dogovorjene in bistveno ne vplivajo na višino drugih poslovnih odhodkov.

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere primerjalno za leto 2023 in leto 2022 kot prikaz finančnih prihodkov in finančnih odhodkov je prikazan v spodnjih tabelah.

V spodnji tabeli so prikazani finančni prihodki in finančni odhodki.

Finančni prihodki iz naslova obresti:		
(v EUR)	2023	2022
Prihodki od obresti	117.060	48.941
Drugi finančni prihodki	247	1.015
Skupaj	117.307	49.957

Finančni odhodki iz naslova obresti:		
(v EUR)	2023	2022
Odhodki od obresti	32.010	9.420
Odhodki od obresti iz najemov	20.243	15.220
Drugi finančni odhodki	23.456	4.552
Skupaj	55.466	29.192

Tabela 39: Finančni prihodki in odhodki

Obrestna struktura finančnih sredstev in finančnih obveznosti ni usklajena, saj je v družbi bistveno več danih finančnih sredstev, kot pa obrestovanih obveznosti.

Družba pretežno posluje na domačem slovenskem trgu in zato nima valutnih tveganj. Glede na navedeno ocenjujemo, da je valutno tveganje družbe minimalno.

3.5.25 Poštena vrednost

Pregled poštene in knjigovodske vrednosti finančnih sredstev ter obveznosti

(v EUR)	2023		2022	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Kratkoročno dana posojila	2.373.123	2.373.123	2.618.736	2.618.736
Terjatve do kupcev	362.789	362.789	363.421	363.421
Denar in denarni ustrezniki	52.179	52.179	15.744	15.744
Nekratkoročne finančne obveznosti	486.350	486.350	586.352	586.352
Kratkoročne finančne obveznosti	162.385	162.385	366.060	366.060
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	1.330.370	1.330.370	1.241.797	1.241.797
Skupaj	4.767.196	4.767.196	5.192.110	5.192.110

Tabela 40: Poštena in knjigovodska vrednost finančnih sredstev ter obveznosti

Tabela prikazuje metodo vrednotenja finančnih sredstev in obveznosti, ki se evidentirajo po poštenu vrednosti.

(v EUR)	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Kratkoročno dana posojila			2.373.123
Terjatve do kupcev in druge terjatve			362.789
Denar in denarni ustrezniki			52.179
Nekratkoročne finančne obveznosti			486.350
Kratkoročne finančne obveznosti			162.385
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti			1.330.370

Tabela 41: Vrednotenje finančnih sredstev in obveznosti

Ravni so sledeče:

- Raven 1: vrednost na podlagi povprečne nabavne vrednosti in proizvodjalnih stroškov
- Raven 2: direktno in indirektno vrednotenje sredstev ali obveznosti
- Raven 3: podatki o vrednosti sredstev ali obveznosti, ki ne temeljijo na osnovi aktivnega trga

3.5.26 Prejemki članov posloводства, drugih delavcev družbe, zaposlenih na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in članov nadzornega sveta

V skladu z 69. členom ZGD-1 je družba dolžna razkriti znesek vseh prejemkov, ki so jih za opravljanje nalog v družbi v poslovnem letu prejeli člani posloводства, drugi delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, in člani nadzornega sveta. Družba je navedenim skupinam oseb izplačala naslednje bruto osebne prejemke:

Funkcija	Fiksni prejemki	Variabilni del	Bonitete	Regres	Odpravnine, jubilejne nagrade	Drugi prejemki	Skupaj
Uprava	43.810	0	3.768	840	30.000	0	78.417
Zaposleni z individualno pogodbo	43.600	8.568	2.057	1.250	0	2.180	57.655
Skupaj	87.410	8.568	5.825	2.090	30.000	2.180	136.073

Tabela 42: Izplačilo BOD po funkcijah

Družba ima do delavcev z individualnimi pogodbami in na dan 31.12.2023 odprte obveznosti v višini decembrske plače. Družba tem skupinam oseb v letu 2023 ni odobrila nobenih poroštev za poplačilo obveznosti.

3.5.27 Posli s povezanimi osebami

Posli s povezanimi družbami izven skupine Farme Ihan

V skladu z 69. člena ZGD-1 mora družba poročati o transakcijah s povezanimi osebami kot so opredeljena v mednarodnih standardih računovodskega poročanja. Glede na objavljen seznam povezanih družb edinega lastnika SDH je družba Meso Kamnik opravila za 198.039 EUR poslov z gospodarskimi družbami¹², v katerih ima SDH večinski delež ali prevladujoč vpliv ter 664.451 EUR poslov s pravnimi osebami¹³, ki delujejo z Republiko Slovenijo in/ali SDH usklajeno po ZPre-1.

Posli s povezanimi družbami znotraj skupine Farme Ihan

Družba Farme Ihan – MPR je s povezanimi družbam v Skupni Farme Ihan¹⁴ opravila naslednji obseg prodaj in nabav:

Prodaja družbam v skupini

(v EUR)	Proizvodi, storitve, ostala prodaja	Material, trgovsko blago	Finančni prihodki	Skupaj
FARME IHAN - KPM d.o.o.	10.402	0	112.778	123.179
GO-KO d.o.o.	0	213	0	213
VOA d.o.o.	0	93	0	93
MESO KAMNIK d.d.	2.599.603	820	4.282	2.604.705
Skupaj prodaja družbam v skupini	2.610.004	1.126	117.060	2.728.191

Tabela 43: Prodaja družbam v skupini

¹² SDH, d.d. kot edini lastnik matične družbe skupine Farme Ihan – KPM je na svojih spletnih straneh www.sdh.si objavil Seznam družb, v katerih ima SDH neposredno ali posredno posamično ali skupaj, večinski delež vpisanega kapitala, večino glasovalnih pravic ali pravico imenovati ali odpoklicati večino članov posloводства ali nadzornega sveta. Pri tem je med drugim treba upoštevati, da SDH v skladu s prvim odstavkom 19. člena ZSDH-1 izvršuje glasovalne pravice tudi za Republiko Slovenijo in to po lastni presoji, zato se mu prištevajo tudi te pravice.

¹³ SDH d.d. kot edini lastnik matične družbe skupine Farme Ihan – KPM je na svojih spletnih straneh www.sdh.si objavil Seznam družb za potrebe poročanja po 14. točki 3. odst. 69. člena ZGD-1 na dan 31. 12. 2023.

¹⁴ Skupino Farme Ihan sestavljajo družbe, ki so predstavljene v poglavju 1.2.4 Predstavitev skupine Farme Ihan

Nabava pri družbah v skupini

(v EUR)	Proizvodi, storitve, ostala prodaja	Material, trgovsko blago	Finančni odhodki	Skupaj
FARME IHAN - KPM d.o.o.	454	148.801	0	149.255
MESO KAMNIK d.d.	2.363.265	20.456	1.565	2.385.286
Skupaj nabava pri družbah v skupini	2.363.719	169.257	1.565	2.534.541

Tabela 44: Nabava pri družbah v skupini

V tabeli predstavljamo stanje terjatev in obveznosti do družb v skupini:

Terjatve do družb v skupini

(v EUR)	poslovne terjatve	Druge kratkoročna sredstva	Dani krediti	Skupaj
FARME IHAN - KPM d.o.o.	11.232	0	2.291.301	2.302.533
GO-KO d.o.o.	233	0	0	233
VOA d.o.o.	0	0	0	0
MESO KAMNIK d.d.	250.571	127.061	81.822	459.454
Skupaj terjatve	262.037	127.061	2.373.123	2.761.987

Tabela 45: Terjatve do družb v skupini

Obveznosti do družb v skupini

(v EUR)	poslovne obveznosti	druge obveznosti	Skupaj
FARME IHAN - KPM d.o.o.	10.322	17.966	28.288
GO-KO d.o.o.	0	0	0
VOA d.o.o.	0	0	0
MESO KAMNIK d.d.	509.683	125.586	635.269
Skupaj obveznosti do družb v skupini	520.006	143.552	663.557

Tabela 46: Obveznosti do družb v skupini

Posli s povezanimi osebami so bili opravljeni pod tržnimi pogoji. Prodaja družbi MESO KAMNIK d.d. se nanaša na izvajanje storitev obdelave vhodnih surovin. Prodaja povezanim družbam v skupini se nanaša na prodajo mesa in mesnih izdelkov, ki jih prodajajo v lastnih mesnicah.

3.5.28 Dogodki po datumu bilance stanja

Pomembnejših dogodkov po datumu bilance, ki bi vplivali na prikazane računovodske rezultate leta 2023, ne beležimo.

3.5.29 Razmerje z revizorjem

Za leto 2023 znaša pogodbeno vrednost za opravljeno revizijo računovodskih izkazov družbe 10.890 EUR. Pregled Poročila o odnosih s povezanimi družbami pa je ovrednoten na 810 EUR. Drugih pomembnih storitev poleg revidiranja revizorji niso opravljali.

3.5.30 Potencialne obveznosti

Družba nima potencialnih obveznosti, ki ne bi bile ustrezno zajete v bilanci stanja na dan 31.12.2023.

3.5.31 Izjava poslovodstva

Uprava potrjuje računovodske izkaze družbe Farme Ihan – MPR d.o.o. za leto, končano na dan 31. 12. 2023.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2023 dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poslovno in računovodsko poročilo predstavljata resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe, razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega poslovanja, vključno z opisom bistvenih tveganj, ki jim je družba Farme Ihan - MPR kot celota izpostavljena.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi računovodskimi standardi.

Šentjur, 08.07.2024

Direktor:

Matej Resnik

4. Poročilo neodvisnega revizorja